

Po novi poti

Pazljiv spremljevalec usklajevanja Iskrinih samoupravnih aktov z zakonom o združenem delu je gotovo opazil precejšnje razliko med tokratnimi pripravami na sprejem samoupravnih sporazumov in podobnimi postopki v minulih letih: Takrat smo sporazume vedno najprej napisali ter šele nato razpravljali o medsebojnih odnosih, o uresničevanju skupnih interesov in podobno. Lahko bi rekli, da smo zdaj postopek obrnili ter v obliki tez postavili koncept medsebojnih odnosov v Iskri, pri čemer pa je najpomembnejše to, da se je v razpravo vključil najširši krog Iskrinih delavcev. Razlika od minulih let je morda tudi v tem, da smo mnogo bolj konkretni, saj opuščamo neke abstraktne in pravno specializirane termine: pogovarjamo se o medsebojni povezanosti pri delu vsak v svojem delovnem okolju, in to nam omogoča, da vsak s svojega stališča oblikujemo medsebojno povezanost ter se dogovarjamo, kako bomo v Iskri v prihodnje upravljali, urejali in usklajevali naše medsebojne odnose.

Zmotno bi bilo mnenje, da je sedanja razprava o tezah, ki se te dni končuje, neke vrste kritika tez kot takih. Nikakor ne. Teze so le material, s katerim smo v Iskri vzpodbudili razmišljanja in razčiščevanja odnosov. Vsekakor se moramo zavedati tudi tega, da samoupravni sporazum, ki ga bomo sprejeli na osnovi usklajenih in dopoljenih tez ter na osnovi osnutka sporazuma, ni naš cilj kot dokument, pač pa skušamo v postopku sprejemanja sporazuma z usklajevanjem in dogovarjanjem razčistiti ekonomski položaj temeljnih in delovnih organizacij v SOZD Iskra.

Usklajevanje samoupravnih odnosov v Iskri z zakonom o združenem delu poteka po programu, čeprav je sprva kazalo, da smo zašli v hudo časovno stisko; novo leto je vse bližje, do takrat pa mora biti samoupravni sporazum sprejet. Še zlasti bodo trije zadnji meseci zadoščali zato, ker je bila razprava v najširšem krogu izredno poglobljena.

Postopek sprejemanja sporazuma je dokaj zahteven, in sicer zaradi tega, ker morajo svoje samoupravne odnose usklajevati z zakonom hkrati tudi v temeljnih in delovnih organizacijah. Zavedati se moramo namreč, da je sporazum o združevanju v SOZD Iskra sporazum med že izoblikovanimi delovnimi organizacijami in dokler tega postopka pri njih ne bodo razčistili, toliko časa ne bomo mogli dograditi integracije. Da pa bi bila stvar še bolj zamotana, imamo v Iskri še vedno eno ali dve delovni organizaciji, ki še nista zavzeli dokončnega stališča o tem, kako se bosta vključili v samoupravni sporazum celotne Iskre, po drugi strani pa za sprejetje „sozdovskega“ sporazuma to ni niti pomembno, saj se bodo lahko delovne organizacije spreminjale ali preoblikovale tudi pozneje.

Lado Drobež

Naša kvaliteta v tujini

12. in 13. septembra sta obiskala Iskro predstavnika švedske institucije FTL (Forsvarets Teletekniska Laboratorium) iz Stockholma Birger Olsson in Ingvar Hansson, ki ju je spremljal Sune Rosenberg, predstavnik tvrdke, ki zastopa Iskro na področju Skandinavije.

FTL je laboratorij za vojaško elektroniko in tvori del švedskega raziskovalnega inštituta za narodno obrambo, ki je pristojen za izbiranje in odobravanje elementov, ki se vgrajujejo v naprave, namenjene za švedsko armado. FTL upravlja tudi eno največjih bank podatkov o zanesljivosti, katere osnovna dejavnost je zbiranje podatkov o zanesljivosti za elektronske in elektromehanske elemente tako iz laboratorijskih preskusov kot iz uporabe, ki jih nato na posebnih karticah publicira med svojimi člani.

Ni treba še posebej poudarjati, kako pomembni so takšni podatki tako za uporabnika kot za proizvajalca elementov. Banka oskrbuje s temi podatki švedske državne institucije in industrijo, pa tudi zahodnoevropske in ameriške organizacije. Nekateri sodelavci Iskre so imeli že tudi sami priložnost obiskati to institucijo in si ogledati laboratorije FTL, obisk sodelavcev FTL pa je bil tokrat že drugi v Iskri. Iskra je namreč že več let naročnik publikacij Banke podatkov FTL. V tej banki je tudi zastopana s podatki o ogljikovih plastnih uporih iz naše tovarne v Šentjerneju.

Obisk predstavnikov banke FTL je tokrat veljal IEZE — Tovarni polprevodnikov v Trbovljah, Industriji kondenzatorjev v Semiču in Inštitutu za kakovost in metrologijo v Ljubljani z namenom, da bi vključili nove podatke še za druge elemente Iskrine proizvodnje, zlasti nekatere tipe folijskih kondenzatorjev in polprevod-

niških diod, ki zanesljivo dosegajo profesionalni kakovostni razred. Ogledali so si proizvodnjo v obeh tovarnah in se še posebej zanimali za organizacijo kontrole kakovosti in način za zagotovitev ustrezne izhodne kakovosti izdelkov, za tehnično opremljenost in usposobljenost kadrov v službi kakovosti ter še posebej za njeno pristojnost ukrepanja. V tej zvezi jim je bil prikazan princip zagotavljanja kakovosti proizvodov v Iskri, ki je zastopan v naših samoupravnih aktih v SOZD, delovnih in temeljnih organizacijah, vloga področja za kvaliteto kot poslovodne funkcije za koordinirano izvajanje načel politike kakovosti, kakor tudi vloga in mesto Inštituta za kakovost in metrologijo kot specializirane strokovne organizacije skupnega pomena. Kot pred dvema letoma Tovarna uporov v Šentjerneju, tako sta tudi tovarni v Trbovljah in Semiču napravili na obiskovalce dober vtis.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Iskra na sejmu v Düsseldorfu

Od 16. do 12. oktobra bo v Düsseldorfu tradicionalni sejem merilno-regulacijske tehnike, znan pod imenom Interkama. Udeležila se ga bo tudi Iskra, ki bo imela svoj razstaveni prostor v dvorani I. Rastavljali bomo univerzalne instrumente, instrumente za vgradnjo, elektronske instrumente za vgradnjo in merilne pretvornike, izdelke termoregulacije, skupino elektronskih instrumentov, skupino elementov za avtomatizacijo, avtoelektrične merilne naprave, števec, itd. L.

Girmi je namreč s kvalitetskimi spremembami uspel osvojiti nova tržišča izven Italije in je predvsem zainteresiran, da dobi motorje za svoje aparate od svojega 10-letnega partnerja — Iskre.

Zastopniki Girmija in Iskre so se dogovorili, da bo to najbrž mogoče, če bodo oboji uskladjali napore, ki naj bi omogočili večjo produktivnost na dosedanjih proizvodnih trakovih. Predvsem so tu mišljene izboljšave obstoječih proizvodnih zmogljivosti, izboljšanje strojnega parka, večja stopnja avtomatizacije in povečanje serij.

Na razgovorih so z Iskrine strani sodelovali generalni direktor Jože Hujs, direktor IŠP Simon Primožič, direktor TOZD Elektromotorji Tone Rakovec in zastopniki IC, s strani Girmija pa lastnik Carlo Calci, Giacomo Marini, dr. Giacinto Oglina in drugi.

FY

Člani vzhodnonemške delegacije so si ogledali proizvodnjo v tovarni ATC na Laborah.

Obisk vzhodnonemške delegacije

Večdnevni obisk v Jugoslaviji je namestnik ministra za elektroindustrijo in vodja oddelka za mednarodno sodelovanje in zunanjo trgovino Nemške demokratične republike Horst Schindler izkoristil tudi za pogovore z Iskrinimi vodilnimi predstavniki ter za ogled tovarne avtomatskih telefonskih central na Laborah v Kranju.

Vzhodnonemško delegacijo je v Ljubljani najprej sprejel generalni direktor ZP Iskra Jože Hujs. Beseda je nanese na poslovno-tehnično sodelovanje med Iskro in vzhodnonemškimi partnerji. V zvezi s tem je bilo največ govora o uspehih pa tudi o težavah, ki preprečujejo nadaljnjo razširitev sodelovanja. Problem je namreč v tem, da je vzhodnonemški uvoz odvisen od izvoza, ker pa premalo izvažajo, tudi ne morejo več uvažati.

Poleg tega so se člani obeh delegacij načelno dogovorili tudi o sode-

lovanju na področju elektronskega računalništva, in sicer vzhodnonemško firmo Robotron. Ta tovarna izdeluje različne vrste računalnikov, od najmanjših do največjih. V njej je zaposlenih približno 40 tisoč ljudi.

Z Iskrine strani so se pogovorov v Ljubljani poleg generalnega direktorja udeležili še direktor področja za inovacije Miloš Kobe, direktor temeljne organizacije Zunanji trg v Iskri Commerce Boris Lasič in drugi.

Kot že rečeno, so si gostje ogledali tudi tovarno avtomatskih telefonskih central. Tam jih je sprejel glavni direktor Elektromehanike Aleksander Mihev, ki je goste seznanil s proizvodnim programom njihove delovne organizacije, proučili pa so tudi možnosti za razširitev poslovno-tehničnega sodelovanja med Iskro Elektromehaniko in vzhodnonemškimi firmami.

L. D. — A. B.

Dve desetletji plodnega sodelovanja

Sešla se bo z najvišjimi Iskrinimi predstavniki na pogovore o dosedanjem sodelovanju ter o možnostih za nadaljnjo razširitev teh odnosov, ogledala pa si bo tudi več turističnih in kulturno-zgodovinskih znamenitosti Slovenije.

O obisku vzhodnonemških poslovnih partnerjev bomo obširno poročali v prihodnji številki.

Podobno kot slavimo letos 10. obletnico sodelovanja med Iskro in italijanskim Girmijem, o čemer obširno poročamo prav v tej številki našega tednika, pa sta te dni minili že kar dve desetletji uspešnega sodelovanja tudi z vzhodnonemško elektroindustrijo. Ob tem visokem jubileju je prav zdaj na obisku v Sloveniji veččlanska delegacija različnih vzhodnonemških firm.

L. D.

PRED VOLILNIMI KONFERENCAMI

Enotnost komunistov v akciji

Težišče razvoja in krepitev družbene vloge Zveze komunistov Slovenije je v njeni usmeritvi v širitev in krepitev idejnopolične akcije ZK med delovnimi ljudmi, organiziranimi v SZDL, sindikatu, socialistični mladini in drugih organizacijah. (Tako je zapisano v sklepih 5. seje CK ZKS).

Vsi člani, organizacije in vodstva ZK so dolžni, da s svojo organizirano aktivnostjo delujejo kot pobudniki, organizatorji in usmerjevalci politične aktivnosti delavcev v sindikalni, mladinski in drugih organizacijah. Komunisti so dolžni, da se z močjo svojih stališč, argumentov in usmeritev bojujejo za uresničevanje politike ZK, da preverjajo skladnost politike ZK z življenjskimi interesi delavcev, da preverjajo mobilizacijsko sposobnost te politike.

Prizadevati si moramo, da bodo v vodstvih ZK delovali idejnopolično najbolj osveščeni in usposobljeni delavci, ki bodo lahko dvignili raven dela organizacij na ustrezno višino in ki bodo hkrati usmerili člane ZK v vključevanje v politično delo v sindikatu, mladinski in borčevski organizaciji ter v samoupravnih organih.

Spopadi s protisamoupravnimi silami bodo prispevali k politični graditvi in kreptitvi OO ZK. Vsak član ZK je z osebnim zgledom dolžan kreptiti zaupanje delavcev v politiko ZK. Člani, ki s svojim delom odstopajo od te usmeritve, škodujejo ugledu ZK. Zato jih je treba pravočasno opozoriti na te napake in odstopanja. Sicer pa je treba tudi pravočasno izrekat vzgojnopolične ukrepe.

Posebno skrb je treba posvetiti uveljavljanju delegatskih odnosov. To prizadevati je treba stalno spremljati ter s konkretnimi aktivnostmi omogočiti dosledno uveljavljanje. Prav tako mora Zveza komunistov sodelovati pri utrjevanju in preobrazbi sindikalne, mladinske in drugih organizacij. Odločno se je treba spopasti tudi s trdoživo in zelo razširjeno prakso, da v različnih okoljih obravnavajo „vsi vse in na enak način“.

ZK si mora prizadevati, da bodo sindikalne organizacije po vsebini in načinu razvijale takšno aktivnost, da jo bodo delavci sprejeli kot svojo nepogrešljivo organizacijo, s pomočjo katere lahko rešujejo svoje konkretne probleme.

Treba je doseči, da bodo mladi komunisti v Zvezi socialistične mladine res idejnopolično aktivni, da bodo najbolj tvorni in vplivni pri reševanju družbenih vprašanj, pomembnih za mlade. Poleg tega, da se bori za specifične interese mladih pa mora mladinska organizacija tudi soustvarjati pogoje, da se bo sama vključevala v vse družbene tokove. Posebno pomembno pa je, da med mlado generacijo razvijamo ideološko delo in marksistično izobraževanje.

„V središču pozornosti članov ZK v sindikalni in mladinski organizaciji pa mora biti delegatski sistem, saj bomo le tako razvili ta pomemben mehanizem napredne socialistične demokracije,“ je dejal Vlado Janžič na 5. seji CK.

Stane Preskar

Ob dnevu vezistov so enote kranjske vojašnice „Stane Zagar“ pripravile tovariško srečanje, ki so se ga udeležili tudi mladinci Elektromehanike.

Samoupravljaljska zavest

Na prvo vprašanje, češ da je v Iskri Commerce glede na število zaposlenih razmeroma malo komunistov, nam je sekretar sveta ZK Iskre Commerce Jernej Kuharič odgovoril:

„Res je, da je v primerjavi s 1700 zaposlenimi v IC nekaj nad 250 delavcev našega kolektiva članov ZK nizek odstotek z ozirom na vlogo in pomen odgovornega in izpostavljenega dela zaposlenih. Vendar je tudi res, da imamo pri nas precejšnjo fluktuacijo kadrov, pa se to število članov nenehno spreminja. Res je tudi, da do nedavnega, dokler nismo formirali razširjenega sveta ZK v DO, ni bilo dovolj vzpodbud za oblikovanje novih osnovnih organizacij ZK. Na drugi strani pa je organiziranost oteževalo tudi dejstvo lokalne razdrobljenosti naših delavcev, tu imam v mislih filiale po Jugoslaviji, kjer je bilo premalo članov ZK, da bi lahko formirali svoje OO in aktivne. Tako so bili ti člani povezani v OO ZK po svojih krajevnih skupnostih in tako tudi ni prišlo do predlaganja in sprejemanja novih članov ZK. Potem pa je tu še problem različnega statutarnega reševanja teh problemov v posameznih ZK naših republik, ki terjajo več članov za formiranje OO ali aktivov.“

Vendar pa nam je reorganizacija v začetku letošnjega leta pripomogla, da smo le formirali na posameznih lokacijah OO in aktivne, kar nam šele omogoča dobro organiziranost in enotno delovanje in usmerjanje.“

Kaj torej nameravate storiti, da bi povečali članstvo v ZK, v mislih pa imamo zlasti mladino, ki je zadnja leta v ZK Slovenije zavzela pomembno mesto v celotnem članstvu ZK Slovenije?

„Lani smo imeli problemsko konferenco, ki je prikazala vso našo kadrovsko problematiko in so se je udeležili tudi predstavniki UU s terena. Naredili smo analizo, koliko članov ZK imamo na poslovnih delovnih mestih in koliko je članov ZK ostalih delavcev. Napravili smo tudi pregled po kvalifikacijski strukturi. Bili smo presenečeni nad razmeroma slabo podobo na pomembnih ključnih delovnih mestih, saj je bilo takrat izredno majhno število komunistov na teh mestih. Ugotovili pa smo, da imajo sekretariati OO ZK dokaj dobro strukturo iz vrst neposrednih proizvajalcev pa tudi tipična strokovnopolitična mesta so večinoma zasedli neposredni proizvajalci.“

Kako bi torej lahko označili najboljše sedanji politični trenutek v Iskri Commerce?

„Sedanji IC ni mogoče najbolje organiziran v skladu z zakonom o združenem delu, vendar pa je sedanji IC že bistveno drugačen od stare IC pred reorganizacijo. Predvsem naj opozorim, da je bil prihodek, kolikor ga je bilo, pametno vložen v servisno

mrežo, filiale, torej v dejavnosti skupnega pomena. Lahko rečemo, da smo se obnašali pošteno do Iskre, saj smo vlagali sredstva v dejavnosti, ki bi se morale združevati v ta namen v celi SOZD. Tako se ne more vsega obsojati brez potrebnih analiz, kar se še vedno preveč rado dogaja v naši proizvodnji, ko IC pripišejo marsikaj, kar sploh ni res. Delavci v IC se imamo za popolnoma enakopravne delavcem ostalih naših DO in nismo nikakršna nadgradnja, saj smo jim potrebni tako kot so oni potrebni nam. Ta misel pa je bila vodilo pri izdelavi Tez samoupravnega sporazuma DO IC.“

In še zadnje vprašanje, kakšno skrb posvečate v IC idejnopolitičnemu izobraževanju?

„Za naše mlade komuniste lahko rečem, da so se udeleževali v marksiističnih krožkih. Novo sprejete člane smo izobraževali v pripravljanih tečajih za člane ZK. V naših osnovnih organizacijah so bile občasne razprave o posameznih ideoloških vprašanjih, ki so jih zastavljali komunisti ter so potem skušali najti skupen odgovor na njih. Vendar pa je bilo kljub temu na tem področju še premalo storjenega.“

Izredno pa smo dvignili, to moram poudariti, samoupravno zavest delavcev, vzpodbudili smo njihovo zanimanje za delegatski sistem. Tako smo naše delegate vzpodbudili, da se zavedajo odgovornosti in pravic, da prenašajo mišljenje baze. V tem smo izredno uspešni. Zavoljo tega danes priprava samoupravnega sestanka ali delavskega sveta zahteva veliko obširnejšo pripravo, gradivo mora vsebovati več konkretnih rešitev, da se delegati lahko odločijo za eno izmed variant in pri vsem tem jim še zdaleč ni vseeno, kako se stvari razvijajo in sprejemajo. Tako je zavest delegatov prehitela pripravljalca predlogov. Tako se dogaja,

Jernej Kuharič je sekretar sveta ZK Iskra Commerce. Zaposlen je na mestu analitika v servisni dejavnosti. V Iskri dela nepretrgano že 17 let, od tega je 13 let preživel v servisni dejavnosti na domačem trgu, prej pa je delal kot elektrotehnik v proizvodnji in sicer v Elektromehaniki Kranj, najprej v računskem centru, potem pa je bil tehnolog v telefoniji. Iskra Commerce ima po reorganizaciji 15 osnovnih organizacij in stalnih aktivov Zveze komunistov ter šteje 260 članov ZK.

da še nismo organizacijsko dovolj usposobljeni, da bi znali pripraviti samoupravne sestanke tako kot to terjajo naši delegati. Tako lahko torej rečem, da smo z našim delegatskim sistemom lahko zadovoljni.

In končno lahko rečem, da delajo dobro v IC tudi ostale družbenopolitične organizacije, kar velja tudi za naše filiale,“ je zaključil naš predvolilni pomen sekretar sveta ZK IC Jernej Kuharič.

Dušan Željeznov

Povezava, ne protiutež

Kakšen je vpliv ZP na reševanje perečih gospodarskih vprašanj, smo vprašali Stanka Komelja, namestnika sekretarja sveta ZK v DO Avtoelektrika?

„ZK se v naši delovni organizaciji vključuje v vse oblike gospodarskih dejavnosti — od izvajanja gospodarskih planov do planov investicij, ki so v teku, ter sprotne obravnavanje gospodarjenja med letom. Hkrati vse leto obravnavamo sproti tudi napake ter pomanjkljivosti, ki se v gospodarstvu pojavljajo.“

Značilno za celotno delovanje naše ZK je, da ne delujemo le kot organizacija zase, ampak da skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami obravnavamo gospodarske probleme na družbenopolitičnih aktivih. Tako se naša partija vključuje tudi v obravnavo gospodarsko-investicijskih programov, ko le-ti šele nastajajo. Kasneje, ko pride do časovne realizacije teh programov, lahko le-te ZK sledi, kontrolira, ne more pa več posegati v strokovni del, razen seveda prek svojih članov strokovnjakov, ki še naprej neposredno vplivajo na potek.“

Pravkar sta minili dve leti, ki smo jih posvetili inovacijam. Kakšen je odnos vaše ZK do inovacij in racionalizacij?

„V naši delovni organizaciji imamo strokovno komisijo, sicer ne profesionalni team, ki je sestavljen iz delegatov TOZD, ki vsako inovacijo, oz. racionalizacijo ne glede na to, ali se vpelje ali ne, nagradi z določeno odškodnino.“

Kasneje tako novost še posebej preverimo in če je primerna, jo predlagamo za realizacijo. Da je do takega odnosa sploh prišlo, je veliko vlogo odigrala tudi naša ZK. Vseskozi se namreč zavedamo, da je v tako deficitarni dejavnosti, kot je naša, še bolj pomembno vzpodbujati inovacije kot v ostalem gospodarstvu.“

In kako gledate na kvaliteto?

„Ker sem tehnik po izobrazbi in poklicu, bi morda odgovor malce tehnično obarvan. Vprašanje kvalitete in investicij so na nek način povezana med seboj. Napredek tehnologije je naredil tilikšen korak naprej, da danes kvaliteta ni več odvisna od delavca, ampak od stroja, ki to delo dela.“

O investicijah sem spregovoril zato, ker menim, da imamo tako mi v delovni organizaciji, kot Iskra nasploh, v

Stane Komelj, namestnik sekretarja ZK, je zaposlen kot tehnolog v TOZD Veliki zaganjalniki v DO Avtoelektrika. V Iskri je zaposlen že od svojega 17. leta. Začel je kot NK delavec, potem pa se je izobrazil v predelavci na liniji avtomatov. Nadaljeval je s šolanjem, končal tehniško srednjo šolo v Novi Gorici, sedaj pa prav tam končuje strojno fakulteto. Kljub kontinuiranemu izobraževanju ob delu je vseskozi tudi družbenopolitično aktiven, saj je bil dlje časa sekretar ZK, sedaj je njegov namestnik, poleg tega pa deluje še kot član delavske kontrole. Organiziran je v ZK DO Avtoelektrika, ki ima okoli 200 članov, organizirani pa so v osem OO ZK.

pretežni meri zastarel strojni park. Prav zato ne zagotavljam vedno kvalitete, kakršno zahteva trgovina. Z novimi investicijami bo vpliv posameznika na posamezno proizvodno zmanjšan, kvaliteta pa večja.

Obdobje, ko smo živeli na določenih izdelkih vrsto let, je preteklo. Tega se pri nas zavedamo. Zato smo ustanovili TOZD Mali zaganjalniki, ki temelji na proizvodnji izdelkov, ki v polni meri zadovoljujejo zahteve domačih in tujih kupcev. Najbolj zastarel proizvodni program pri nas je imel TOZD Veliki zaganjalniki. Tudi tu smo naredili velik korak naprej, saj bomo zgradili nove proizvodne hale in modernizirali proizvodni program, s tem pa bodo vsi dosežani artikli v nekem določenem roku izumrli.

OD na temelju učinkovitosti

Kot novi pojmi se pojavljajo enostavno in sestavljeno delo, ki izraža stopnjo multipliciranosti z upoštevanjem kriterijev zahtevnosti dela, odgovornosti pri delu in delovnih pogojev. Opredelitev teže oziroma ponderjev teh enotnih zahtev pa že predstavlja samoupravni sporazum in važen družbeno-ekonomski dogovor, ki ga bo treba sprejeti. Torej, ne bomo opustili analitičnih metod vrednotenja predvidenih del in nalog in na tej podlagi sprejetih indeksnih razmerij v panožnih samoupravnih sporazumih, ampak je potrebno to vrednotenje na podlagi analiz, ki jih že imamo, uskladiti. Predlagamo, da osnutke za usklajevanje vrednotenja zahtevnosti del in nalog organizirano zagotovijo udeleženci panožnih samoupravnih sporazumov preko svojih strokovnih teles, sami pa vse napore usmerijo v merjenje rezultatov dela.

Za večje stimuliranje dela inovatorjev je potrebno ugotavljati vrednost inovacije ali racionalizacije v povečanem dohodku in inovatorju, racionalizatorju določiti posebno nadomestilo kot sestavni del njegovega osebnega dohodka v sorazmerju z učinki inovacije in kolikor časa daje inovacija rezultate. Torej ne gre za enkratno nadomestilo, ampak za plačilo v določenem obdobju, v katerem ta inovacija vpliva na povečanje dohodka.

Neprimerno ali celo škodljivo za izgrajevanje sistema delitve po delu bi bilo pričakovati ali celo zahtevati, da bodo našli rešitve, ki bi povsem objektivno merjene omogočale ugotovitev delovnega prispevka vsakega delavca. Za prvo etapo uresničevanja zakona o združenem delu bi kot najmanjša zahteva odgovarjala izdelava operativnih programov dela za posamezne delovne skupine, vodenje evidence o opravljenem delu po operativnem programu ter občasno — mesečno, trimesečno ali polletno glede na možnost ugotavljanja obsega, kvalitete in gospodarnosti opravljenega dela — vrednotiti delovno uspešnost posameznega delavca ali ožje skupine delavcev. Vrednotenje delovne uspešnosti mora biti izvedeno po vnaprej določeni metodi in postopku, upoštevajoč, da je nezdružljivo z našo samoupravno prakso prenašanje pooblastil za vrednotenje delovnih učinkov na posameznike ali skupine delavcev; taki postopki pa v bližnji preteklosti tudi niso dali zadovoljivih rezultatov.

Ugotoviti je treba, da so predlogi in rešitve za delitev OD na osnovi učinkovitosti upravljanja z minulim delom še zelo skromne. Če pa se sporazumemo za stališče, da je izgraditev ter sprejemanje osnov za delitev OD po tej osnovi daljši proces, se moramo vendarle sporazumeti za nekatere rešitve za pričetek izvajanja.

Posameznemu delavcu se v letu 1978 kot prehodnemu letu uveljavljanja meril delitve osebnih dohodkov na osnovi minulega dela — določi njegov delež osebnega dohodka na osnovi minulega dela takole:

- enak odstotek kot je v veljavi do sedaj na obračunsko osnovno (dodatek za delovno dobo), kot udeležbo na doseženi stopnji gospodarjenja z družbenimi sredstvi oziroma skupne družbene produktivnosti dela; ali varianta
- enak odstotek kot znaša sedanji osebni dohodek delavca v skupnih osebnih dohodkih s tem, da se delež izračuna iz tistega dela skupnih osebnih dohodkov, ki smo ga v startu uvajanja sistema opredelili kot delež iz minulega dela;
- za sredstva, ki jih bodo delavci združili z delavci drugih temeljnih organizacij oziroma namenili za nabavo delovnih priprav, rekonstrukcije, modernizacije in druge tehnične zboljšave, se prične voditi evidence o učinkovanju naložb zato, da bi se delavcem, ki so jih za to namenili, izdale obligacije za povečani dohodek, ki se bo ustvaril na tej osnovi, kot sem že omenil pri razporejanju čistega dohodka.

Tako kot dobro poznane delovne norme v materialni proizvodnji niso popolne in v celoti objektivne, tako tudi nova merila v sistemu delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela, ki jih bomo uvedli, ne bodo popolna, za vse pravična in v celoti sprejemljiva — predstavljati pa morajo korak naprej v izgrajevanju sistema merjenja učinkov dela in povezave doseganja planiranih rezultatov z osebnimi dohodki posameznika. Tak sistem mora postati eden od važnih motivacijskih dejavnikov za dvig produktivnosti dela, brez njega tudi ne moremo pričakovati nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov in rasti kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja. Ob tem se zahteva še enostavnost sistema, da bo razumljiv vsem delavcem in usmeritev aktivnosti k začrtanim ciljem.

Pri tem je pomembno, da se strokovne institucije, ki se že sedaj ukvarjajo z merjenjem dela, bolj aktivno in usmerjeno vključijo v gradnjo sistemov delitve osebnih dohodkov skladno izhodiščem zakona o združenem delu in v tem smislu preverijo svoje dosežanje rešitve.

Kot skupno misel pa naj ugotovim, da se planirani cilji pa tudi izvedeni cilji v OZD spreminjajo, kar zahteva, da se tudi sistem osnov in meril za delitev OD mora prilagajati spremenjenemu stanju, kar pa ne izključuje uvodne ugotovitve, da je izgrajevanje teh sistemov dolgotrajna naloga. Več o izhodiščih za delitev OD pa prinašajo dodatna gradiva.

D. Ž.

Naša kvaliteta v tujini

(Nadaljevanje s 1. strani)

Uspešno smo se tudi dogovorili, katere podatke in na kakšen način jih bomo pripravili za vključitev v banko podatkov, kakor tudi o poznejšem možnem razširjenju te akcije še na druge elemente, ki jih v Iskri proizvajamo ali pa jih šele vključujemo v svoj proizvodni program.

Prepričani smo, da je za Iskro velikega pomena, da se tudi na ta način, t. j. skozi banko podatkov, predstavlja drugim proizvajalcem profesionalnih elektronskih naprav. Tako dokazujemo na eni strani, da kakovost elementov iz svoje proizvodnje na temelju meritev in preskusov, na drugi strani pa tudi iz njihove uspešne uporabe v lastnih proizvodih Iskrinih tovarn telekomunikacij, avtomatizacije, merilne regulacije in regulacijske tehnike, itd. Razen tega pa je tudi vpogled v kakovostne lastnosti in podatke o zanesljivosti elementov drugih proizvajalcev, ki je tudi sicer za proizvajalca elementov zanimiv zaradi primarnosti, še posebej koristen uporabnikom, razvijalcem in konstrukterjem novih izdelkov.

Zato smo z zanimanjem in naklonjenostjo sprejeli pobudo švedske institucije FTL in obisk predstavnikov njihove Banke podatkov.

M. K.

delovnih organizacijah, evidencialni smo člane za sekretariate, za sekretarje OO, za člane občinskih komitejev ZK in za člane ZK. Pri evidentiranju smo se držali predlagane strukture, tako po izobrazbi, letih, evidencialni smo primeren odstotek žensk, mladine, gledali smo tudi na to, da bi, zaradi kontinuitete dela ne obnavljali sekretariata v celoti.“

Za člane ZK je izredno pomembno izobraževanje. Kako ste poskrbeli za to v vaši DO?

„Pri nas smo v okviru sveta ZK poskrbeli tudi za izobraževanje. Organizirali smo predavanja, sedemnajst v letu — predavali pa so poleg domačih tudi zunanji predavatelji. Na nivoju občinskih konferenc ZK pa smo letos organizirali tudi marksiistično knjižnico, da bi tako zapolnili vrzel v individualnem izobraževanju posameznika.“

V naši DO pa velja poudarek tudi izobraževanju ob delu, saj se izobražuje na ta način okoli 10 odstotkov ljudi. Na izobraževanje gledamo načrtno, zgrajeno, pač glede na potrebe delovnih mest.

Menimo pa, da za komunista ni pomembno le izobraževanje v šoli, ampak tudi vzgoja v sredini, v kateri raste. Če le-ta komunista sprejme, vzgaja, če v njej družbenopolitično oblikuje svoja stališča, če konzultira oziroma korigira svoje mišljenje, je to gotovo spodbuda. V taki sredini človeku ni težko delati, in za nas to velja.“

MaK

Proizvodnja v avgustu

Dobri proizvodni rezultati

Temeljne organizacije Iskre Elektromehanike so v preteklem mesecu proizvedle za 213.656.557 dinarjev izdelkov in s tem presegle plan eksterne proizvodnje za 8,5 %. Doseženi rezultati so zelo dobri, zlasti še, če upoštevamo domačo proizvodnjo, ki je bila avgusta presežena za 10,7 %. Kooperacijska proizvodnja je sicer pod planom za 1.921.002 dinarjev, vendar v kumulativni še vedno presega planirano vrednost za 12,8 %. Plan po asortimanu je delovna organizacija izpolnila s 86,2 %, torej enako kot v juliju.

Z avgustom je kumulativni proizvodni plan presežen za 5,3 %, s tem smo izboljšali kumulativni rezultat za 0,4 %, Tovarna TEN je po doseganju proizvodnih obveznosti na zadnjem mestu s 75,9 %.

V letošnjem letu smo fizično proizvedli za 8,5 % več kot v istem obdobju lani. Eksterna realizacija je nižja kot v preteklem letu samo v temeljni organizaciji SPD, kar pa vrednostno zelo malo predstavlja. Največje povečanje eksterne proizvodnje pa beležimo v Elektrooptiki, in to za 68,5 %. Redni dotok finančnih sredstev je letos normaliziral proizvodnjo. Zato moramo še naprej vsi skrbeti, da se stanje ne bo poslabšalo. Le tako bomo lahko proizvajali gospodarno in brez večjih zastojev v proizvodnem procesu.

TOVARNA ATC

je izpolnila planirane obveznosti s 110,8 %. Na liniji stoja so se pojavili manjši zastoji zaradi pomanjkanja elementov iz tovarne TEA. Podobno je tudi manjši realizaciji na liniji enot botrovalo pomanjkanje elementov in žičnih oblik.

Linija PABX je delala z manjšimi kapacitetami zaradi pomanjkanja sestavnih delov iz TEA, mizarske delavnice in domačih kupljenih delov.

Stikalne matrike so delno izpadle zaradi pomanjkanja talilne tekočine in s tem tiskanih vezij. V zadnji tretjini meseca je primanjkovalo tudi tuljavnikov, ker so popravljali orodje.

Elektronske enote še ne delajo s polno kapaciteto, ker niso pravočasno naročili elementov iz uvoza. Proizvodnja na ostalih linijah je potekala normalno. Izboljšali so tudi kvaliteto reedovega kontaktika – z zamenjavo galvanske kopeli.

TOVARNA TEA

je proizvedla za 18.145.763 dinarjev izdelkov in tako preseгла planirane obveznosti za 1,6 %. Izpadi so bili na ploščatem releju in PTL. TEA jih je nadomestila z večjimi količinami rezervnih delov in elementov, med drugim so izdelali tudi 17.000 tuljav za ploščati relé.

Povečala se je proizvodnja stikalnikov, vendar se že ustavlja zaradi pomanjkanja kvalitetne pločevine. Slaba kvaliteta pločevine povzroča

nered v proizvodnji in draži izdelke z dodatnimi tehnološkimi operacijami. Ta problem je prisoten na vseh področjih delovne organizacije, kjer uporabljajo pločevino.

TOVARNA TEN

še vedno močno zaostaja za planiranimi nalogami. V avgustu je dosegla proizvodne obveznosti s 52,1 %. Telefonija je izpadla zaradi še vedno problematične galvanske zaščite, v celoti so izpadle tudi usmerjene zveze in posebne naprave. Tovarna ni uspela v celoti nadomestiti izpadov z večjo proizvodnjo ostalih izdelkov in je ostala pod planom eksterne proizvodnje za 4.732.299 dinarjev.

TOVARNA INSTRUMENTOV

je preseгла plan za 1,8 %. Proizvodni problemi so nastopili pri proizvodnji instrumentov z vrtljivo tuljavo, univerzalnih instrumentov in merilnikov ostalih količin. Ozka grla imajo v pakirnici in na avtomatih. Pro-

bleme imajo tudi z integriranimi vezji in transformatorji za wattmetre. Izpade je tovarna nadomestila z večjimi količinami instrumentov z vrtljivim železom, miniaturnimi indikatorji, priborom, elektronskimi instrumenti in mednarodnimi kooperacijami.

TOVARNA STIKAL

je izpolnila mesečni plan s 135 %. Planirane obveznosti so bile presežene tako na domači kot kooperacijski proizvodnji. Tovarna je bila dobro oskrbovana z repromaterialom in je nemoteno proizvajala. Problemi so nastopili samo na instalacijskih odklopnikih, ker so orodja za izdelavo bakelitnih delov v predelavi.

TOVARNA ERO

je v avgustu preseгла planirane obveznosti za 30,4 %. Proizvodnih izpadov ni bilo in je bila tudi domača proizvodnja presežena za 19,1 %, proizvodnja iz naslova kooperacij pa za 61,1 %. Seveda pa dober proizvodni rezultat še ne pomeni, da niso imeli problemov. Težave so nastopile na stroju za zalivanje rotorja.

TOZD	Vredn. proizv. v 000 din	Dosež. plan v %	Dosež. plan asort. v %	Dosež. plan prodaje v % domači trg	Dosež. izvoz na letni plan v %	Dosež. OD v %	Število radur na 1 zaposl.
1. ATC	45.428	110,8	89,4	77,4	2,4	118,7	3,8
2. TEA	18.145	101,6	88,6	127,4	14,2	118,6	3,1
3. TEN	5.155	52,1	68,6	90,2	1,3	117,3	—
4. Elektron.	5.424	76,5	68,9	76,9	0,5	115,2	—
5. TEL	7.741	112,7	73,2	160,6	8,7	118,6	2,2
6. IPT	2.455	104,0	100,0	187,6	—	120,8	—
7. EO	12.975	—	98,6	—	13,8	141,5	—
8. Vega	9.079	87,5	76,5	113,8	2,5	111,5	2,3
9. MSO	7.404	98,7	94,6	101,2	—	113,1	8,0
10. Števci	29.435	109,5	87,6	116,5	6,98	114,6	1,8
11. Instrum.	11.852	101,8	85,9	138,2	4,6	113,5	2,4
12. Mehanizmi	4.861	119,9	76,8	119,2	10,1	120,4	0,2
13. Stikala	18.631	135,0	85,4	150,5	7,2	118,0	2,1
14. ERO	33.762	130,4	95,5	237,0	8,0	117,4	3,0
15. Orodjarna	70	—	—	—	—	114,0	1,4
16. Mer. naprave	797	20,6	77,3	524,3	—	111,2	3,3
17. Skup. proizv.	268	125,1	100,0	—	—	115,9	2,4
18. Vzdrževanje	142	—	—	—	—	114,8	2,0
19. Restavr.	—	—	—	—	—	—	—
20. Sk. službe	27	—	—	—	—	112,4	2,1
21. Računaln.	—	—	—	—	—	—	3,3
SKUPAJ	213.656	108,5	86,2	127,0	5,24	115,9	2,6

Fotorazstavo „Tito in film“ (o njej smo poročali zadnjič) v Kranju je odprl Franc Šali.

Franc Šušteršič.

Ob odhodu v pokoj

Prejšnji teden so se sodelavci iz Vzdrževanja poslovili od Franca Šušteršiča, mojstra iz elektro delavnice. Imeli so ga radi, dolga leta je preživel v Iskri, delil z njimi dobro in slabo. Zadnji dan, ko se je pred odhodom v pokoj poslovil od Iskrašev, smo ga za nekaj trenutkov zmotili tudi mi. Napravili smo še zadnji posnetek na njegovem delovnem mestu, in že je pričel obujati spomine:

„Rojen sem v Stari Gorici, 1935. leta sem prišel v Ljubljano, kjer sem najprej delal pri nekem privatnem podjet-

pri izdelavi kinoprojektorjev in zvočnikov. Po 34 mesecih bolovanja se je spet zaposlil v naši elektro delavnici, kot mojster grelnih termičnih naprav. Na tem delovnem mestu je ostal vse do pokoja.

— Vaši vtisi, opažanja o naši tovarni?

„Po vojni so bile razne neprilike, nismo se vedno razumeli kot bi bilo treba. V zadnjem obdobju, ki sem ga preživel v Iskri elektro delavnici, pa je bilo bolje. Zadovoljen sem bil s svojim delom. Tudi s sodelavci sem se odlično razumel. Veste, fejsť fantje so v naši delavnici,“ je poudaril Franc Šušteršič.

— Dogodek, ki se ga radi spominjate?

„Posebno veselih dogodkov se ne spominjam, več je bilo žalostnih, zlasti med vojno...“

— Kaj boste počeli v pokoju, vam bo dolgčas po Iskri?

„Zaradi zdravja se moram čimveč gibati. Večkrat se odpeljem ven iz mesta. Zelo rad sem v naravi. Res je, tovarišice in tovariše iz svojega oddelka bom pogrešal, ker smo se dobro razumeli in smo navezani drug na drugega.“

— Hobi?

„Rad berem. Veliko časopisov imam doma. Tudi glasilo Iskra rad prebiram, tudi moji ženi je všeč; prav pogreša ga, kadar ga ne prinesem domov. Tudi TV mi krajša prosti čas.“

Tako. Franc Šušteršič je odšel v pokoj. Mi, mladi ostajamo v Iskri, želimo, da nadaljujemo začeto delo prav tako dobro kot naši pionirji in še bolje. Življenje teče dalje! Mnogi, ki so svoja najlepša leta pustili v našem kolektivu, se spominjajo prehojene poti z radostjo in nasmehom. Med njimi je tudi naš Franc. Tudi mi mu želimo veliko prijetnih uric v zaslužnem pokoju, predvsem pa, da bi ostal zdrav! Srečno!

A. B.

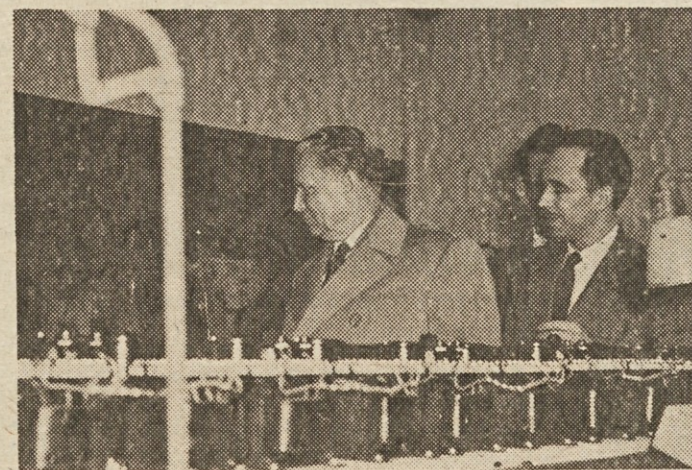
ju. Ko so v Ljubljano prišli Italijani, sem odšel na delo v Škofjo Loko. 3. septembra 1941 pa so me poklicali na delo v tedanji LGW v Kranju, kjer je danes naša delovna organizacija.

Delal sem pri demontaži tekstilnih strojev in starih električnih instalacij v tedanjih tovarniških prostorih. Spominjam se, da sem leta 1942 delal tudi električno instalacijo za nove kalilne peči, katere sem kasneje tudi sam vzdrževal. Nekaj časa sem bil tudi vodja elektro delavnice, saj sem bil najstarejši...“

Leta 1954 so ga premestili v kino oddelek, kjer je delal na avtomatiki

V našem kolektivu so bili takrat zaposleni skoraj izključno sami mladi fantje, starostno povprečje je bilo od 20 do 23 let. Vsi smo bili na svojih delovnih mestih, ko so vstopili v naše oddelke – Tito, direktor Hrast, Miha Marinko, general Milan Žeželj in drugi iz naše tovarne. In tu, med nami, je predsedniku Titu Tronkar izročil naše darilo – ozkotračni kinoprojektor.

Titova navzočnost v našem oddelku se je takrat spremenila v resnično manifestacijo prisrčnosti in navdušenja mladih. Vsi smo prenehali z delom, ko je maršal vstopil v naš oddelek,

prisrčno smo mu zaploskali, ko pa je odšel iz preizkuševalnice v kinodvorano, smo z delom nadaljevali.

Spominjam se, da smo imeli takrat našo kinodvorano dokaj slabo urejeno in še slabše razsvetljeno. In ko smo tam dali Titu v podpis našo spominsko knjigo, je dejal: „Ništa se ne vidi“ ter se je samo podpisal vanjo. Tako je žal ostal v tej knjigi kot spomin na ta dan samo Titov podpis z datumom, brez kakršnegakoli

pripisa ali opombe.

Ko je kasneje Tito zapustil prostore kinomontaže, smo vsi, kar nas je bilo, z ostalimi člani našega kolektiva odhiteli na dvorišče proti glavni vratarnici in tam poslušali kratek Titov nagovor. Takrat sem na njegovem obrazu videl, da je bil resnično zadovoljen z obiskom, ker je bil videl v naših proizvodnih oddelkih kljub mlademu kadru odraz neke kvalitete, saj smo že takrat imeli parolo, da se ne borimo samo za kvantiteto, temveč tudi za kvaliteto naših izdelkov, ker smo že leto poprej začeli izvažati v tujino svoje prve izdelke, oziroma kinoprojektorje. Tito je bil takrat zelo zadovoljen z našo tovarno, ki je imela že tedaj dokaj zamotano in zahtevno proizvodnjo in dokaj kratko tradicijo glede kvalitete svojih izdelkov.

Ob odhodu smo mu vsi še enkrat zaploskali v zahvalo, kajti s svojim obiskom nam je predsednik republike dal vzpodbudo za naprej in nam zaželel še več uspeha pri proizvajanju naših izdelkov.

Če povežem našo takratno proizvodnjo kinoprojektorjev z našimi naporji njihove prodaje v tujini, moram reči, da nam je prav Titov obisk omogočil prodajo in prodor naših kinoprojektorjev na tuja tržišča. Tako je njegov obisk v Turčiji pripomogel, da smo začeli v Turčijo izvažati naše kinoprojektorje, potem ko se je s takratnim predsednikom turške republike dogovoril, da je Turčija tedaj zaprla uvoz vseh kinoprojektorjev iz tujih dežel, razen iz Jugoslavije. S tem se je začel naš izvoz v Turčijo, ki je tako postala naše največje izvozno tuje tržišče za naše kinoprojektorje. Turčiji je nato sledil Iran in zatem še številne druge dežele, med njimi, na primer, tudi Indija.

Za konec naj še povem, da sem s Tronkarjem kasneje dvakrat obiskal tudi Brdo, vendar Tita takrat ni bilo tam. Šlo je za konstrukcijo filmskega platna, ki naj bi ga spravila v nekakšen tok, vendar se nama to takrat ni posrečilo,“ je končal naš kratek razgovor na temo Titovega obiska v Iskri star Iskraš in neprofesionalni predsednik sindikalne konference delovne organizacije Iskra–Elektromehanika Kranj Tone Bozovičar.

Dušan Željznov

(15)

TITO V ISKRI

Tone Bozovičar je danes vodja gospodarske priprave proizvodnje, obrat skupna produkcija delov v DO Iskra-Kranj, hkrati pa je tudi predsednik sindikalne konference DO Elektromehanika Kranj in tako med zelo angažiranimi starimi Iskraši. V Iskri se je namreč zaposlil že pred tridesetimi leti, ko je 16. oktobra 1947. leta kot dvajsetletni fant, po demobilizaciji, prvič prestopil prag kranjske tovarne.

Zaposlil se je najprej v razvojnem laboratoriju za kinoprojektorje, ko so začeli izdelovati prvo poskusno serijo 10 kinoprojektorjev. Danes se spominja, da je tam sprva delal kot finomehanik na raznih podsestavih prototipa kinoprojektorja NP 1. Od leta 1948 dalje je bil brigadir v kinomontaži. („Takrat je bila naša brigada skoraj vedno med prvimi v tovarni, borili smo se za prehodno zastavico, nismo poznali prostih sobot in delali smo tudi udarniško, preko delovnega časa,“ se spominja danes tistih dni naš sogovornik.)

Od leta 1952. je bil mojster v kinomontaži vse tja do 1957. leta, ko je postal šef kinomontaže, leta 1961 pa je prevzel mesto šefa kinoakustike v GTS (gospodarsko tehnični službi).

Prvega Titovega obiska v Iskri pa se tako-le spominja: „Ob Titovem obisku pri nas sem bil mojster v kinomontaži. Priprav na Titov obisk se nisem udeležil, vendar pa se še danes dobro spominjam, da smo v zadnjih trenutkih dobili navodilo, da moramo na hitro pospraviti in urediti vse tiste prostore, skozi katere smo potem popeljali Tita med njegovim obiskom in ogledom naše tovarne. Dobro še vem, da smo vse to urno in odlično opravili brez posebnih obvestil.“

TOZD TEL

Skrb za delavca — pogoj za uspešno delo v prihodnje

V Iskrini TOZD TEL na Blejski Dobravi je zaposlenih 410 delavcev, od tega kar 371 žensk. Prav ta podatek o tipično ženskem kolektivu tej temeljni organizaciji povzroča dosti težav. V večji meri se morajo posvečati problemom kot so: zdravstveno in otroško varstvo, stanovanjska problematika ter izobraževanje ob delu.

Med delavci je nekvalificiranih 156, s popolno osnovno šolo 139, kvalificiranih 90, s srednjo strokovno izobrazbo 20, z višjo šolo 4 in z visokošolsko izobrazbo le en delavec. V zadnjem času so pridobili s šolanjem ob delu 14 kvalificiranih delavcev. Letos so organizirali oddelek srednje tehniške šole (smer elektro), prav tako pa podpirajo šolanje ob delu pri posameznikih, ki to želijo.

Povprečna starost zaposlenih je 31 let, od tega je 139 zaposlenih mlajših od 27 let. Prav ta struktura zahteva tudi intenzivnejše reševanje stanovanjske problematike. V letu 1976 so imeli 30 prošelj za reševanje stanovanjskih razmer, od teh so jih 13 že rešili. Letos so dobili 11 novih prošelj. OD 371 delavk je 297 poročenih, imajo pa tudi 38 samohranilk.

Zaradi nezadovoljstva glede zdravstvenih uslug, se je kolektiv Iskre na Blejski Dobravi lotil tudi te problematike. Pozval je predstavnike Zdravstvenega doma Jesenice in socialne

službe iz Kranja v svoj obrat, kjer so se pogovorili o problemih, vzrokih za bolovanja in o načinu reševanja te problematike. Pred nedavnim je bil podoben sestanek tudi v Zdravstvenem domu na Jesenicah. Delavski svet je jasno zadolžil vodstvo temeljne organizacije, da reši problem zdravstvenega varstva.

Veliko težav povzroča tudi otroško varstvo, saj ima 266 delavk kar 220 predšolskih otrok. Od teh jih je le 50 v vzgojnovarstveni ustanovi, 77 pri privatnem varstvu, 24 delavk prosi za sprejem otrok v vzgojnovarstveno ustanovo, 13 delavk pa nima urejenega varstva.

Kolektiv se trudi, da bi probleme reševal sproti, saj je to predpogoj za normalno delo. Intenzivno se pripravljajo tudi na povečanje delovnih prostorov, s tem bi izboljšali predvsem pogoje dela, varnost pri delu in kar je najpomembnejše — socialna varnost zaposlenih bi bila veliko večja. Proizvodnja bi ob gibanju na tržiščih lahko po potrebi hitro preusmerili in sledili novim tehnološkim dosežkom. Vse to je potrebno za učinkovito in uspešno delo v bodoče, zlasti še v kolektivu, kakršen je Iskra, saj proizvaja izdelke, ki se na tržišču ob novih dosežkih tehnike zelo hitro spreminjajo.

Alojz Jug

TRIBUNA MLADIH

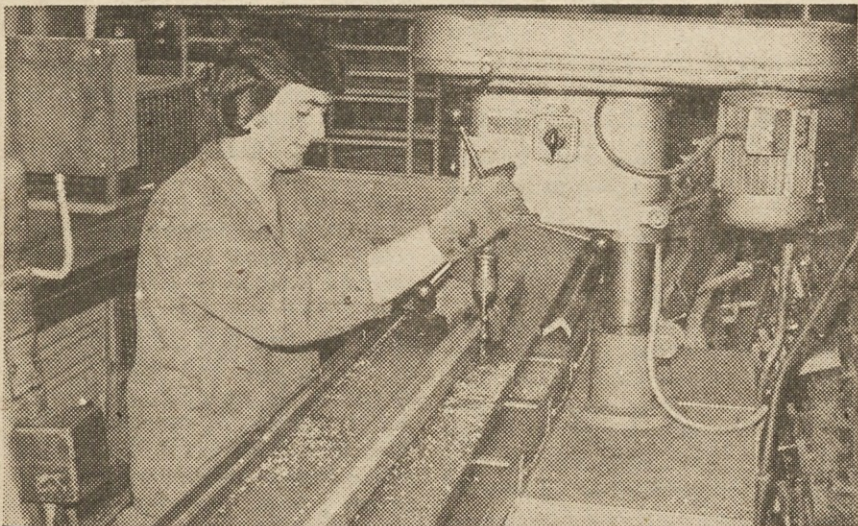
Novo vodstvo ZSM v TOZD TEA

V tovarni TEA je bila pred nedavnim programsko volilna konferenca OO ZSM, na kateri so mladi sprejeli novi program dela. Izvolili pa so tudi novo vodstvo, saj je prejšnje zaradi nedelavnosti dobilo nezaupnico.

Že na začetku konference je bilo ugotovljeno, da so mladi sicer polni

riti demokratične odnose in nam pomagale preprečiti in razreševati konfliktna situacije.

Mladi iz OO ZSM tovarne TEA so v svojem programu med drugim navedli, da želijo, da bi kultura in šport v tovarni dobila množični karakter. Še posebno je to važno za mladega človeka, da bi lahko krepil svoje duševne in fizične sposobnosti in s tem tudi samozavest.

Novi sekretar OO ZSM TOZD TEA-Peter Kapler.

elana, vendar se kljub temu šibijo pod pritiskom lastne mladosti. Vzrok za to je v neznanju, v preglasni politični samozadovoljnosti in kratkovidnosti. Da bi to odpravili, je potrebno prodreti globlje, v miselnost mladih. Člani idejnopolitične komisije so mnenja, da je v tem trenutku najpomembnejša krepitev družbene samozavesti med mladimi. Le tako bodo lahko zgradili močno in enotno mladinsko organizacijo, ki bo kos zadanim nalogam. Pri uresničevanju le-teh bo največjo vlogo odigral aktiv mladim komunistov.

Komisija za SLO namerava organizirati orientacijski pohod v sodelovanju z JLA, ki bo zajemal nekatere vaje iz programa SLO. To potrjuje stališče, da mladi stremijo za tem, da se program in načela SLO čim boljše uresničujeta v praksi.

Pogovor je nanesele tudi na področje informiranja. Ugotovili so, da informiranja ne smemo razumeti samo kot posredovanje informacij, oziroma obveščanje delavcev v organizaciji združenega dela, pač pa tudi kot samoizobraževalni sistem, s katerim si moramo zagotoviti povratne informacije, ki nam bodo omogočile ustva-

Program OO ZSM tovarne TEA je široko zasnovan. Naloge bo predsedstvo izpolnilo le, če bo zaostrolo odgovornost tako do sebe kot do vsakega člana njihove organizacije. Dokaz, da tako tudi mislijo in verjamejo, da res nameravajo slabosti hitreje postaviti pred vrata, pa bodo beležili ob novem letu, ko naj bi izdelali oceno uresničitve terminskega programa.

Miro Erzin

Novi predsednik-Borut Dvoršak.

Iskraši na delovni akciji

Prostovoljno delo mladih postaja vse bolj zanimiva oblika delovanja in družbenega angažiranja mladine. Letos je več kot tri tisoč brigadirjev delalo na mladinskih delovnih akcijah v Sloveniji. Med njimi so bili tudi naši mladinci

Marija Pregrat, zaposlena na traku v montaži ERO, je bila letos prvič na zvezni mladinski delovni akciji.

Kdaj si se odločila, da greš na MDA?

„Že lani sem si želela, da bi šla na mladinsko delovno akcijo, pa se mi želja ni uresničila. Letos sem se prijavila med prvimi. Skoraj vsak teden smo imeli predavanja o disciplini in poteku MDA. Izvolili smo tudi komandni kader, ki naj bi vodil brigado. Na teh sestankih smo se spoznali med seboj. Zvedela sem, da nisem edina iz Iskre Elektromehanike, saj sta se prijavila tudi Tone Rodeš iz Tovarne stikal in Rajko Lipovšek iz Orodjarne.“

Naloga vaše brigade?

„MDB dr. France Prešeren iz Kranja je bila namenjena v Bistrico ob Sotli. V brigadi je bilo 43 brigadirjev, in sicer nekaj študentov in nekaj mladih delavcev iz kranjskih tovarn. Ko smo prispeli v Bistrico ob Sotli, nas je v tem malem naselju pričakala bratska brigada iz Sarajeva. Brigadirke in brigadirji obeh brigad so prišli z namenom, da pomagajo graditi Cesto maršala Tita.“

Marija Pregrat.

Kako si se počutila na MDA?

„Bili smo polni navdušenja. Hoteli smo spoznati brigadirsko življenje, o katerem smo že toliko slišali, brali. Na začetku je bilo naše življenje v brigadi dolgočasno. Kmalu je tudi pot na traso, kjer smo pričeli z delom že zgodaj zjutraj, postala zanimiva. Ure na delovišču so se nam zdele vse krajše. Roke so se počasi navajale na težke krampe in lopate, naše dlani so postale trde, močne — žulji so bili za nas vsakdanja stvar. Postali smo brigadirji, ki nosijo v srcih ljubezen do domovine, do naroda in seveda do tovariša Tita.“

Po pobratenju s sarajevsko brigado smo se še boljše razumeli.

Nam lahko opišete delovni dan v brigadi?

„Vstajali smo ob 3.30 uri. Takoj nato je sledila obvezna jutranja telovadba, umivanje in pospravljanje. Po zajtrku smo ob 4.30 uri odšli na traso. Delali smo do 12.30 ure. Disciplina je bila precej stroga. Po čiščenju orodja smo se z avtobusom vrnili v naselje, kjer smo se zapodili pod hladne tuše. Po kosilu smo se udeleževali športnih

Šola samoupravljanja

Ko govorimo o MDA, govorimo o sebi in svojih delih, o ljubezni do domovine, o graditvi in rasti nove Jugoslavije. Mnogo Jugoslovancev je v preteklih letih stalo pod zastavami MDB. Njihove delavnosti in ljubezni do domovine ne moremo meriti s številkami, toda prav te so tako vidne, da ne moremo mimo njih. V preteklih letih je na MDA sodelovalo preko dva milijona mladih, ki so prispevali preko 80 milijonov prostovoljnih delovnih dni. Skoraj vsak 10. Jugoslovane je bil kot brigadir udeležen pri izgradnji domovine. Zato lahko rečemo, da so MDA veličasten simbol mlade generacije.

Rojstni dan MDA je tesno prepleten z rojstnim dnevom nove Jugoslavije. Tudi delovne akcije so nastale, kot mnogo drugega, v neobičajno težkih in odločilnih, a veličastnih dneh naše zgodovine: v revoluciji. In to na samem začetku, spontano in z zanosom, toda iz potrebe in edinstvenosti naše revolucije — da svoje izhodišče in oporo vedno išče in tudi najde v narodu. Milijoni mladih so pričeli obnavljati domovino. Njihove roke so hitele, da čimprej obnovne pogoje, porušene proge in ceste. Tako se je na zastavah MDB pojavilo novo geslo namesto: „vse za fronto, vse za zmago“, je bilo napisano: „dokler traja obnova, ni počitka“.

MORDA SE NE VESTE...

Ni stvari, ki bi nam bila dražja od življenja, od življenja najbližjih. Mnogokrat beremo in govorimo o tem, da bi bilo marsikatero življenje rešeno, če bi bilo na razpolago dovolj krvi. Velikokrat pride do situacij, ko morajo zdravniki odločiti, katero življenje je bolj potrebno krvi.

Od kod dobimo to odrešilno tekočino, ki rešuje življenja? V Sloveniji pride na odzvem krvi blizu 100 tisoč (po podatkih za leto 1976) krvodajalcev letno. Med njimi so tudi taki, ki so kri darovali tudi 50 krat in več. To je najboljši odraz njihove osveženosti in solidarnosti do sočloveka. Kljub tako velikemu številu krvodajalcev pa se Rdeči križ Slovenije letno sooča s problemom preskrbe zadostne količine krvi, brez katere je tudi naj-sodobnejša medicinska znanost nemočna.

Letošnja krvodajalska akcija, ki jo je v jeseniški občini pripravil občinski odbor Rdečega križa, je bila uspešna, čeravno je kri darovalo manj občanov kot leto prej. Za odzvem se je prijavilo 1664 prostovoljnih krvodajalcev, kri pa so odvzeli 1524 prostovoljcem. Med njimi je bilo največ delavcev jeseniške Železarnice. Kri pa je darovalo tudi preko 120 delavcev Iskrine tovarne TEL na Blejski Dobravi. Zavestno se pridružimo tej veliki družini krvodajalcev — vsi pod geslom: „DANES JAZ TEBI — JUTRI TI MENI!“

Z gradnjo križišča na Ljubljanski cesti I/1 ISKRA Elektromehanika nima več vhoda in izhoda na to cesto, ki zaradi prometno tehničnih vidikov nista več možna.

Predvideva se gradnja nove obvozne ceste po trasi od Iskrine Delavske restavracije, mimo Šolskega centra ZP ISKRA in objekta 26, dalje poleg lakinice in galvanike na parkirni prostor pred glavno vratarno. Pred gradnjo bi morali porušiti precejšen del se-

tekmovanj in drugih interesnih dejavnosti, predavanj itd. Ob 19. uri smo spustili zastavo. Zvečer smo plesali na prostem. Ob 22. uri smo morali v posteljo, da bi naslednji dan spočiti nadaljevali začeto delo.“

Zgovorna mladinka Marija nam je povedala, da se na začetku niso najbolje razumeli z brigadirji iz Sarajeva. Zato sta se brigadi pobratili. Ob koncu MDA so se že odlično razumeli. Navezali so številna prijateljstva, mnogi si še zdaj dopisujejo.

Dnevi so hitro minevali in, ko je prišel čas slovesa, je bilo vsem hudo. Pozabljeni so žulji, premočena telesa od potu, včasih tudi od dežja. V spominu so ostali le prijetni trenutki brigadirskega življenja. Prav ti pa mladim krepijo voljo do dela na mladinskih delovnih akcijah, na katere se bodo še vračali.

„Na zvezno MDA ne bi šla več, pač pa na republiško. Na republiško MDA se prijavljajo predvsem starejši mladinci. Zato je delo v takih brigadah prijetnejše.“ je končala Marija Pregrat.

Alojz Boc

Brigade so se takrat rojevale povsod, od najbolj oddaljenih planinskih vasi, do trgov in velikih mest. Tako je bil zadoščen še en Titov poziv mladini — poziv na izgradnjo domovine. To so bili dnevi organiziranja velikih zveznih MDA: Brčko—Banovići, Novi Beograd, Šamac—Sarajevo, Nova Gorica in mnogo drugih. Na teh akcijah so se gradili temelji našega razvoja in industrije.

Na teh akcijah se je poleg industrije gradilo tudi novo življenje, nova morala in etika socializma. Mladi so na MDA spoznali delovne navade, osebno in kolektivno odgovornost do izvajanja demokratično sprejetih nalog. Spoznavali so začetke samoupravljanja. Skozi to šolo je šlo tisoče mladink in mladincev in mnogi izmed njih so prav na MDA spoznavali prve črke, mnogi izmed njih so se z akcij vračali usposobljeni za najtežja dela v proizvodnji. Tudi internacionalistična zavest naše mladine je bila potrjena in dokazana na srečanjih s tisoči mladih iz vsega sveta na njihovih in naših gradbiščih.

Prav te pridobitve dokazujejo danes na MDA mladi, ki so mlajši od prvih delovnih akcij. Hčere in sinovi, ter celo vnuki prvih graditeljev pišejo danes nove strani epopeje prostovoljnega mladinskega dela v Jugoslaviji.

Jože Faganel

danje že zaprte ceste, ki bo odprta le za pešce. Predračun za izvedbo omejenjene obvozne ceste, s katero bo deloma organizacija rešila pereče vprašanje tovrnega in osebnega prometa, znaša okrog 3,2 milijona dinarjev. 50 % bi krija Republiška skupnost za ceste, ostalo pa ISKRA.

Če bo predlog sprejet, bo Cestno podjetje Kranj najelo kredit v višini 50 % investicijske vsote, obveznosti za odplačevanje kredita pa bo prevzela ISKRA.

Lokalna radijska postaja Triglav na Jesenicah, ki vsak dan oddaja program za jeseniško in radovljiško občino, je pred kratkim spremenila frekvenco UKV pretvornika na Katarini. Prejšnja frekvenca 96,8 MHz se je pokrivala s frekvenco zagrebškega drugega programa.

Delavci RTV Ljubljana so spremenili frekvenco na 87,7 MHz. Obenem so dobili tudi močnejši signal. Tako lahko Radio Triglav — studio Jesenice odslej poslušate brez motenj celo v Kranju in okolici, in sicer vsak dan od 16. do 18. ure, ob nedeljah pa od 11. ure dalje.

Tudi sesalnik se lahko pokvari. Priporočljivo je, da po petnajst do dvajset minutni neprekinjeni uporabi, sesalnik za nekaj minut izklopite. Tako se elektromotor ne bo pregrel in življenjska doba vašega nepogrešljivega pomočnika bo s tem znatno daljša. Tega nasveta seveda ne boste našli v navodilih za uporabo, vendar vam ne bo žal, če ga boste upoštevali.

Informacije zbral in uredil A. Boc

V AVGUSTU SO ODŠLI V POKOJ

V avgustu so se v Elektromehaniki upokojili naslednji delavci:

Starostno upokojeni

Lavtar Antonija, sest. elektronapr., TEA
Jankovič Angela, mojster, TEA
Mubi Franc, šofer, Prevozni odd.

Invalidsko upokojeni
Luzar Nežka, čistilka, Vzdrževanje
Ropret Marija, sest. števca, Števec
Eržen Jožefa, sest. elektronapr., TEA

Družinska

Pretnar Julka, urejevalec, TEA

VSI NA PLAVANJE

Obveščamo članke osnovnih organizacij sindikata Iskre Elektromehanike Kranj, da bomo tudi letos izdajali karte za obiske zimskega kopališča v Kranju. Prijave z vplačilom 20 dinarjev sprejemajo predsedniki OO sindikata do vključno 15. oktobra 1977. Plavanje bo možno ob petkih od 15. do 18. ure, ob sobotah od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure in ob nedeljah od 10. do 19. ure. Prijavite se čimprej, saj se plavanje prične že z novembrom.

Uspelo republiško tekmovanje kovinarjev

VELIK USPEH MLADIH KOVINARJEV AVTOELEKTRIKE

Nova Gorica je bila v četrtek, petek in soboto gostitelj najboljših slovenskih kovinarjev, ki so pokazali svoje spretnosti v varjenju, struženju in izdelovanju orodja. To prvo delovno tekmovanje kovinarjev so pripravili republiški odbor sindikata delavcev kovinske industrije, Zveza organizacij za tehnično kulturo, Društvo za varilno tehniko, slovenska gospodarska zbornica, fakulteta za strojništvo in konferenca mladih delavcev pri republiški konferenci ZSMS, pokrovitelji pa so bili delavci sindikata kovinske industrije Nova Gorica, Iskra-Avtoelektrika, Gostol in Vozila.

Prvega delovnega tekmovanja kovinarjev Slovenije se je udeležilo tudi šest kovinarjev Iskre - Avtoelektrike. Že pred tekmovanjem smo našim „zastopnikom“ zaželeli, da bi se kar najbolje odrezali, da bi glas o njihovih kvalitetah presegel meje novogoriške regije in da bi ponesli ime Iskra - Avtoelektrika v sam vrh 1. delavnega tekmovanja. Naše želje so se v celoti uresničile. Naši mladi strokovnjaki nas niso razočarali. V Avtoelektriki imamo dva najboljša slovenska orodjarja in strugarja, ki je zasedel 2. mesto med tekmovalci iz vse Slovenije. Vendar o tem pozneje.

SVEČANA OTVORITEV

Otvoritvene slovesnosti, ki je bila v četrtek v delovni organizaciji Vozila - Gorica, so se udeležili podpredsednik republiškega sveta zveze sindikatov

Davorin Budihna prejema priznanje.

riške, da so od fašizma dolgo teptani kraji in ljudje postali propulzivna proizvodna sila, ki zadovoljuje določene gospodarske potrebe v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Vsem zbranim in tekmovalcem je nato spregovoril podpredsednik republiškega sveta zveze sindikatov Emil Tomažič, ki je med drugim poudaril, da je ob množici raznih tekmovanj ideja in pobuda o tekmovanju v delu, v strokovnem znanju, v delovnih veščinah in spretnostih družbeno izredno koristna. Prav je, da s takimi delovnimi

PISMO PRVEMU KOVINARJU JUGOSLAVIJE

V kulturnem programu so sodelovali godbeniki in pevci iz Iskre in Vozil ter mladinsko gledališče iz Nove Gorice. Ob zaključku slovesne otvoritve so poslali prvemu kovinarju Jugoslavije tov. Titu pozdravno pismo.

Vsi tekmovalci -- bilo je 92 varilcev, 42 strugarjev in 24 orodjarjev iz Iskre, Tomosa, jeseniške železarne, Impola, Tama, Gorenja in drugih gigantov naše kovinarske industrije, so najprej pričeli s testiranjem družbenopolitičnega in strokovnega znanja.

PRICETEK TEKMOVANJA

Naslednji dan, v petek, so tekmovalci „zasedli“ svoje delovno mesto, in sicer orodjarji v Iskri - Avtoelektriki, strugarji v Gostolu, varilci v Vozilih.

Jordan Miljevič.

Naloge, ki jih je pripravila ljubljanska fakulteta za strojništvo sploh niso bile lahke, saj so morali tako varilci, kot strugarji in orodjarji res pokazati vse svoje znanje, da so to nalogo kar najuspešneje opravili. Za izdelavo izdelka so imeli tekmovalci na razpolago tri ure, tekmovalci, ki je pred časom zaključil nalogo, pa je pridobil dragocene točke, ki so vplivale poleg teoretičnega znanja in pravih mer ter oblik na višjo uvrstitev.

Ob pogledu na tekmovalce, ki so

Marko Škrinjar.

vneto in zamišljeno „obdelovali“ svoj izdelek, je bilo opaziti nemajhno tremo. Kako tudi ne, saj jih je poleg strogih oči komisije spremljalo tudi večje število „priložnostnih“ obiskovalcev. Ta dan je namreč prišlo v Iskra-Avtoelektriko več kot 1000 obiskovalcev, predvsem učencev, ki jih zanima poklic kovinarjev in seveda potek tekmovanja.

Omenili smo že, da je Iskra-Avtoelektriko zastopalo sedem kovinarjev, in sicer trije orodjarji: Davorin Budihna, Marko Škrinjar in Zvonko Furlani, trije strugarji Zoran Trošt, Jordan Miljevič in Mirko Masten ter varilec Mirko Bremec. Ti fantje so dosegli na občinskem tekmovanju, ki je bilo praktično „generalka“ za republiško tekmovanje najboljše rezultate, zato smo toliko težje čakali končne rezultate tega tekmovanja, saj je bila konkurenca neprimerno hujša.

Gostje na tekmovanju kovinarjev Slovenije.

RAZGLASITEV REZULTATOV

Dvorana novogoriškega hotela Park je bila v soboto nabito polna. Tekmovalci in vidni gostje, med njimi tudi predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Janez Barborič, glavni direktor Iskre-Avtoelektrike Jože Eržen in drugi so čakali najsvečanejši, najlepši trenutek -- razglasitev rezultatov. Sedel sem med našimi tekmovalci. Razgovor do razglasitve se je sukal le okrog tekmovanja samega, o rezultatih, o želji in misli: „Kaj če bom prvi, mogoče drugi?“ Pričakovanje se je stopnjevalo, razgovor je zamiral, besede so se preveč prepletale z mislimi.

Dvorana je onemela, ko je k mikrofону pristopil predsednik občinskega odbora kovinarjev, da razglasi najboljše uvrščene tekmovalce po panogah.

Med varilci so vsa prva mesta, razen v plamenskem varjenju zasedli tekmovalci iz Vozil Gorica, med strugarji je zasedel 1. mesto tekmovalci iz Gostola, drugi najboljši slovenski strugar pa je Jordan Miljevič iz Iskre-Avtoelektrike. Med 42 slovenskimi strugarji ima Iskra-Avtoelektrika „vice -- šampiona“. To je nedvomno velik

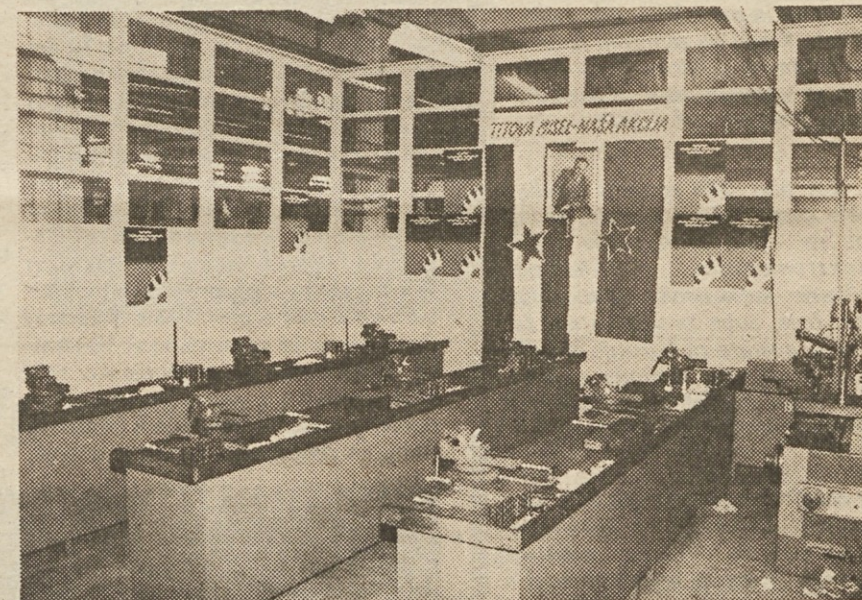
koval, je težko opisati. Težko je opisati tudi navdušenje vseh prisotnih, ki so tekmovalce obkolili in jim iskreno čestitali k velikemu uspehu. Še najbolj ponosno je k najboljšima orodjarjema in strugarju pristopil glavni direktor Jože Eržen, ki je od navdušenja spregovoril le: „Iskreno čestitam!“

NA ZVEZNO TEKMOVANJE V ZAGREB

Novica se je kaj hitro, kljub prosti soboti razširila med Iskraši. Čestitke, ki so še vedno prihajale z vseh strani, pa niso motile najboljših, saj so že mislili na zvezno tekmovanje, ki bo v Zagrebu od 5. do 10. oktobra. Republiško ekipo bo sestavljalo prvih šest tekmovalcev strugarjev, prvi trije orodjarji in prvi trije varilci v treh postopkih.

Vsi nastopajoči tekmovalci so prejeli priznanja, najboljši pa tudi diplome in pokale ter praktične nagrade. Združena podjetja Iskra so prispevala prenosne televizorje Minirama, vrtnalnice garniture in brivnike Iskra-Braun Sinchron. „Gorenje“ Velenje pa je prispevalo štedilnike, hladilnike in mesoreznice.

V kolektivu Avtoelektrike nas je

Pogled v orodjarjo novogoriške Avtoelektrike.

uspeh, prijetno presenečenje ne samo za Jordana, pač pa za vso delovno organizacijo. K temu uspehu naše iskrene čestitke.

Razglasitev rezultatov orodjarjev smo še težje pričakovali. Potihem smo namreč upali, da bodo naši zastopniki „pristali“ okrog petega mesta. Vendar smo se zmotili in to prijetno zmotili. Najboljša slovenska orodjarja ima Iskra-Avtoelektrika Nova Gorica. Prvo mesto je zasedel Davorin Budihna, star 21 let, zaposlen 3 leta v Iskri. Drugo mesto je zasedel Marko Škrinjar, star 24 let, zaposlen peto leto. Ta uspeh, ki ga ni nihče pričal

preveč, da bi tem mladim fantom, tem nadarjenim strokovnjakom, o katerih bomo še slišali, mogli vsi stisniti roko, jim čestitati ter zaželeli uspeh tudi na zveznem tekmovanju v Zagrebu. Zato naj veljajo te iskrene čestitke, ki so tu zapisane kot čestitke celega kolektiva Avtoelektrike in kot najboljše želje za uspeh v Zagrebu.

Davorin, Marko in Jordan, v mislih bomo z vami, saj boste zastopali socialistično republiko Slovenijo, vpisani pa boste pod imenom Iskra-Avtoelektrika Nova Gorica.

Marko Rakušček

S slavnostne otvoritve tekmovanja kovinarjev.

Emil Tomažič, član predsedstva CK ZKJ Miha Ravnik, republiški sekretar za delo Pavle Gantar, predsednik skupščine občine Nova Gorica Jože Šušmelj, vsi tekmovalci ter več sto delavcev te delovne organizacije in šolska mladina. Vse zbrane je najprej pozdravil predsednik občinskega sveta Viljem Pahor, ki je dikalnega sveta Goričanom izkazana dejal, da je nam Goričanom izkazana posebna čast in priznanje, da se to delovno tekmovanje odvija v naši občini, saj letos praznujemo 30. obletnico dejanske priključitve teh krajev in cele Primorske k matični domovini. V teh 30. letih smo s pridnostjo in požrtvovalnostjo delavnih ljudi uspeli spremeniti podobo prej zaostale Go-

Slavnostno okrašen vhod v Avtoelektriko.

Pred nekaj dnevi je odšla v zaslužni pokoj dolgoletna delavka Mara Nemec, ki je bila zaposlena v Iskri - Avtoelektriki od 24. 3. 1964 v TOZD Tovarna generatorjev in elektronike. Sodelavci in sodelavke so se od nje prirčno poslovili, ji zaželeli še dolgo let trdnega zdravja in prijetnega počutja v zasluženem pokoju.

Pogled na centralno tovarno Girmi

Kaj je Girmi?

Girmi je tovarna malih gospodinjskih aparatov, ki je nastala po vojni v kraju OMEGNA v jezerski alpski pokrajini, sto kilometrov severno od Milana, v smeri proti švicarski meji. V treh obratih je zaposlenih prek petsto delavcev — od tega je 70 uslužbencev.

Zanimivo je, kako je nastalo ime. Podjetje se je v začetku imenovalo Subalpina. Izdelali so tehnološko in tehnično ter oblikovno uspel mešalnik, ki je bil na trgu zelo dobro sprejet in so ga seveda izdelovali in prodajali v zelo velikih serijah. Kupci so zahtevali izdelek, kar po imenu — Girmi. To popularnost so v tovarni tudi izkoristili in firmo preimenovali v Girmi.

Kot smo rekli podjetje izdeluje male gospodinjske aparate, zadnji čas pa uvaja proizvodnjo malih elektromotorjev. Izdelujejo: mikserje, mesoreznice, kavne mlinčke, fene, aube za sušenje las, žar plošče, aparate za kuhanje ekspres kave, sokovnike, sesalnike za prah, kaloriferje, kodralnike za lase in še nekatere izdelke iz te družine.

Izdelki so tehnološko zelo prilagojeni najnovejšim tehničnim dognanjem in potrebam sodobne kuhinje. Tovarna je opremljena s sodobnimi stroji, prevladuje avtomatika in polavtomatika, visoka organizacija dela in Girmi je znan po posluhu za potrebe tržišča.

Svoje izdelke prodajajo na italijanskem trgu in jih izvažajo. Girmi je ena izmed znanih firm, ki se je intenzivno vključila v delitev dela in mednarodno delitev dela. Tako je dosegla možnost velikih serij ob minimalnem številu zaposlenih. Ob teh visokih serijah so dosegli tudi maksimalno stopnjo specializacije, kar je gotovo v prid kvaliteti.

Že

maja, ko je poteklo 10 let kooperacije Iskra-Girmi, so Girmijevi delavci obiskali Iskro, Slovenijo in tovarno v Železnikih, s katero teče kooperacija že 10 let. Na obisk je prišlo okrog 60 Girmijevih delavcev, na njihovo vabilo pa so obisk vrnila Iskraši v soboto in nedeljo 17. in 18. septembra letos.

Že v petek se je 38 delavcev Elektromotorjev odpravilo z avtobusom na pot. V Škofji Loki in Ljubljani so naložili še sodelavce iz prodaje. Vožnja je bila dolga — okrog 700 kilometrov. Okolica je bila ob sončnem dnevu čudovita, čudovita Padska nižina, Benetke, Milano in še drugi kraji. Žal ni bilo časa za ustavljanje, saj smo prišli v Stresso šele ob pol polnoči, čeprav so nas pričakovali že ob desetih. Povečerjali smo in zaspali.

Že zvečer so nas pozdravili vodilni ljudje iz Girmija, zjutraj pa so prišli po nas in nas spremljali vso soboto in nedeljo. Že ob začetku so nam razdelili okusne mape z napisom 10 let Iskra Girmi. V njih so bili prospekti vseh krajev in hotelov, v katerih smo se mudili, tovarniški prospekti in okusno tiskan program obiska v slovenščini.

Najprej smo si ogledali centralni obrat Girmija, kjer so nas slovesno sprejeli. Pred in v tovarni so visele italijanske, jugoslovanske, Girmijeve in Iskrine zastave. Pozdravil nas je predsednik U. O. doktor Oglina Giacinto. Dotaknil se je pomembnosti 10-letnice sodelovanja za gospodarsko rast obeh podjetij in velik doprinos obeh podjetij k dobrim sosedskim odnosom Italije in Jugoslavije. Izrazil je upanje,

Srečanje delavcev Iskre in Girmija

da se bo na solidno zgrajenih 10-letnih temeljih sodelovanje še povečalo in stiki poglobili. Nato smo si ogledali tovarno. Delavci, ki delajo na sodobnih strojih elektromotorjev, so bili navdušeni nad avtomatizacijo in zlasti čudovitim redom ter organizacijo v tovarni. Zelo prijazno so nam razložili in pokazali delovanje strojev, naprav in povedali kakšna je organizacija dela in delovni postopki.

Delavci so s pomočjo prevajalcev mnogo spraševali italijanske kolege in izmenjavali skušnje. Zlasti so bili navdušeni v obratu malih elektromotorjev, kjer imajo najnovejše stroje — zadnji krik tehnike. To je prava pesem avtomatizacije in sodobnih tehničnih prijemov. Nato je bil kratek sprejem v jedilnici, kjer so nam postregli s hladnimi prigrizki in odličnim koktailom. Nekaj žensk je s korajžo pilo „kompot“, dobrega okusa in barve. Na veliko začudenje pa so ugotovile, da je ta kompot „huda stvar“.

Po ogledu smo odšli na Isola Pescatori (otok ribičev), kjer smo kosili v preurejeni stari ribiški hiši. Postregli so nam z ribiški specialitetami in poskrbeli, da je „riba trikrat plavala“. Ogledali smo si otok, staro ribiško naselje z bogato arhitekturo. Ko smo čakali na ladjo, smo improvizirali koncert slovenskih narodnih pesmi. Otočanov se je kar trlo in doživeli smo buren aplavz.

Ogledali smo si še otok Isola Bella (lepi otok), ki je že stoletja last bogatih princev Borromeo. Iz te družine je izšla vrsta politikov in verskih reformatorjev. Boromejska palača je arhitektonski in naravni biser. Lepoto soban, umetniških del in eksotičnih vrtov ni mogoče popisati, Iskraši so rekli, da se to mora videti.

Pozno popoldne smo odšli v hotel Belvedere, ki nad 300 metrov visoko dominira nad vso pokrajino. Čudovit je pogled na Lago Maggiore, Omegno in na Alpe. Žal nam je nagajal dež in megla, in smo vso lepoto po koščkih videli šele zjutraj, ko se je tu in tam megla razkadila. Sledila je slovesna večerja, ki so se je udeležili Girmijevci, Iskraši in vrsta častnih gostov. Na večerji je bil lastnik Girmija Carlo Caldi, predsednik U. O. doktor Giacinto Oglina, generalni direktor Iskre

Slovo Marinzi — Koprivnikar.

Jože Hujs, glavni direktor IŠP, Simon Primožič, župan Omegne Alberto Buzio, direktor Elektromotorjev Tone Rakovec, vodilni ljudje Girmija, nekaj Girmijevih delavcev in gostje iz Železnikov.

Pri večerji je goste zabaval odlični domači ansambel, amaterji iz Quarne Sopra — vas v teh hribih — pa so zaplesali nekaj značilnih narodnih plesov. Direktor Rakovec je gospodu Caldiju izročil simbolično darilo ob 10-letnici. Oba sta spregovorila in poudarila visoko vrednost sodelovanja Girmija in Iskre v preteklem desetletju. Oba sta izrazila upanje, da bo to plodno sodelovanje, koristno za Iskro in Girmi rastlo, se poglobljalo in da bodo s skupnimi močmi naredili še več v korist obeh firm.

Goste je pozdravil tudi župan iz Omegne gospod Alberto Buzio. Izrazil je veliko zadovoljstvo nad srečanjem z Jugoslovani. Povedal je, da se v teh čudovitih krajih često srečuje z zastopniki različnih narodov in držav z vzhoda in zahoda, da pa mu je v največjo čast, da lahko pozdravi goste iz prijateljske Jugoslavije. Zlasti pa je bil vesel, da lahko čestita firmama Girmi in Iskra, ki sta toliko prispevali k sožitju dveh narodov in materialnemu blagostanju njegove občine in svojih krajev.

V nedeljo zjutraj so nas Girmijevci že čakali in takoj po zajtrku smo odšli na otok San Giulio. Mednarodni menažer gospod Giacomo Marinzi iz Girmija nam je razložil, da je to sicer nepomemben otok, vendar v ljudskem izročilu zelo bogat. Okrog njega se pleče cela vrsta legend in pravljic. Zlasti kroži legendarna pripoved o njegovem prvem prebivalcu San Giuliju. Otok je gosto zazidan s tipičnimi ozkimi ulicami, ki jih oklepajo čudovite vile, stare po več sto let, last okoliških bogatašev. Otok je zelo obiskan tudi zaradi starega benediktinskega samostana. Tudi okolica jezera d'Orta, v katerem je otok San Giulio je bogata s turistično dejavnostjo, ki je zasidrana v stoletni tradiciji, k temu pripomore zlasti sorazmerno bližnji Milano.

Po kosilu D'Orti v hotelu La Busola smo se poslovili od prijaznih gostiteljev. Giacomo Marinzi s soprogo in sodelavci nam je razdelil simbolična darila, lepo opremljena s simboli Girmija in Iskre in napisom Girmi —

Iskra 10 let. Zaželel nam je srečno pot. Asistent Stane Koprivnikar se je v imenu Iskrašev zahvalil za prisrčno gostoljubje. Zapeli smo še ob spremeljavi harmonike in se vrnila domov.

Ob 10-letnici

Fikreta Ramič, delavka v montaži v Elektromotorjih: Pri Girmiju sem dobila najlepše vtise. Prijazni in domači so. O Girmijevih izdelkih, ki jih vsak dan jemljem v roke, pa moram reči, da so najboljše kakovosti in kot gospodinja menim, da so zelo uporabni.

Graziella Della Maddalena, delavka v montaži Girmija: Že 4 leta delam z našimi in vašimi izdelki. Mislim, da odlično sodelujemo, čeprav je delo zelo specializirano in zahtevno.

Janko Šmid, vodja montaže Elektromotorji: Obisk je bil najbrž za vse, zame pa vem da zelo koristen. Red, delovna disciplina, sodobna strojna oprema in avtomatizacija so name naredili globok vtis. Gostoljubnost Girmija pa je nenadkrjljiva.

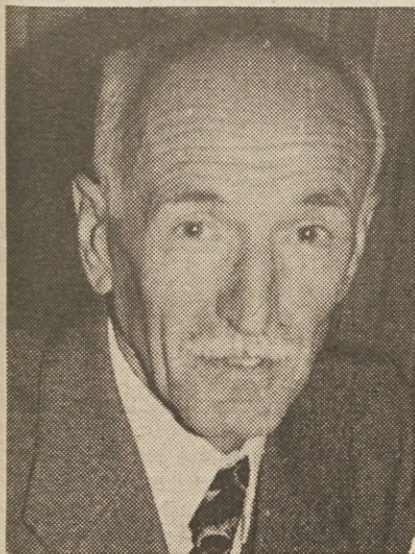
Pred tovarno Girmi v Omegni.

Toliko nas je bilo.

Iskrin prispevek k mednarodnem sodelovanju

V svojih govorih so zastopniki političnega življenja iz občine Omegna, zastopniki Iskre in Girmija poudarjali tudi Iskrin doprinos k razumevanju med narodi, prispevek k boljšemu meddržavnemu sodelovanju — in k miru na svetu.

Doktor Giacinto Oglina, predsednik U. O. pri Girmiju je rekel, da sta

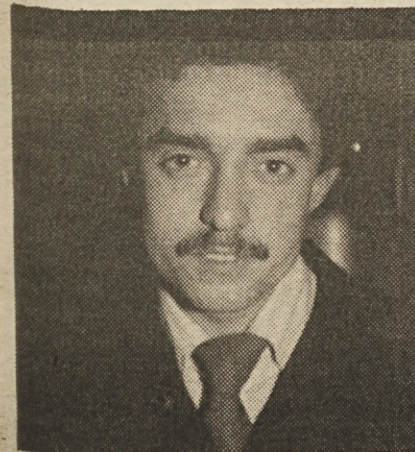
so nam rekli:

Corni Laura, delavka v obratu elektromotorjev pri Girmiju: Delamo kolektorske motorje — in to še ne tako dolgo časa. Z Iskrinimi izdelki sem se mnogo srečevala in moram reči, da so bili zelo dobri.

Marija Rebernik, komercialist v prodaji ISP: Italijanski gostitelji so nam zelo lepo pokazali svoj prispevek k proizvodnji izdelkov, ki jih vsak dan prodajam. O obojih izdelkih v kooperaciji Iskra-Girmi naj posredujem mnenje kupcev: odlične kvalitete so in škoda, da so kapacitete premajhne, da bi jih proizvajali več.

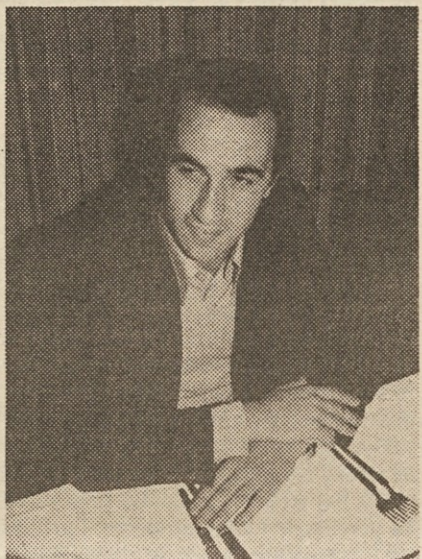

Gian Mario Clerici, vzdrževalec: Že 4 leta delam pri Girmiju. Delo z elektromotorji je odlično. Marsikaj so Girmijevi strokovnjaki o proizvodnji elektromotorjev zvedeli v Iskri, ki ima dolgoletne izkušnje na tem področju.

Iskra in Girmi primer sožitja dveh različnih narodov, dveh držav, ki imata različno politično ureditev. Prav na primeru teh dveh poslovnih partnerjev je videti, da je sodelovanje možno, koristno in služi zblizanju dveh narodov in dveh različnih političnih sistemov.

JOŽE HUJS

„Morda je prav zdaj pravi trenutek, da se, na eni strani, pogovorimo o rezultatih desetletnega sodelovanja med Girmijem in Iskro, hkrati pa po drugi strani začrtamo tudi poti in smeri razširitve in poglobitve tega sodelovanja v bodoče,“ je na obisku Iskrinih delavcev v Girmiju dejal generalni direktor Jože Hujs. „Ko Girmi prodira na zahtevni francoski trg, bomo v sodelovanju z njim tudi mi pomerili svoje moči na tem zahtevnem tržišču,“ je ob koncu pribil Jože Hujs.

Dr. Alberto Buzio, župan Omegne: V Omegni imajo občinski odbor v rokah in ga vodijo komunisti. Župan Omegne, član KPL, je posebej za naše

CARLO CALDI

„Glede na naše dolgoletno in prijateljsko sodelovanje,“ nam je dejal lastnik tovarne gospod Carlo Caldi, „menim, da bi bilo za obe strani koristno, če bi to sodelovanje v prihodnje povečali.“

Ob tej priložnosti je Carlo Caldi predstavnik Iskre obvestil, da Girmi pripravlja veliko pogodbo z znano francosko tvrdko, ki bo angažirala veliko novih zmogljivosti. Ker se obeta, kot je dejal Carlo Caldi, velik posel, je želel zagotoviti predstavnikom Iskre, da bodo Iskrine tovarne ustrezno povečale svoj kooperacijski delež. V kolikor bi namreč to ne bilo izvedljivo, je poudaril Carlo Caldi, bi bil prisiljen ustrezne kooperante iskati drugod.

glasilo ob jubilejnem srečanju povedal naslednje: „Pozdravljamo takšno sodelovanje s socialistično deželo, saj prinaša korist obema državama — Jugoslaviji kot Italiji. Delna decentralizacija v naši deželi prenaša na dežele in pokrajine določeno, tudi ekonomsko avtonomijo in s tem v zvezi tudi odločanje na nižjih ravneh, torej tudi na občinski.“

Ekonomski most, ki smo ga zgradili med Omegno in Železniki je hkrati tudi most prijateljstva in tovarštva med italijanskimi in slovenskimi delavci. To ekonomsko sodelovanje prinaša korist tudi našemu območju, kjer je še precej monokulturnega gospodarstva.

Vendar je naša želja tudi v tem, da bi naše sodelovanje razširili na kulturno in družbeno-politično sodelovanje med delavci, kar bi še bolj poglobilo naše partnerstvo in razumevanje.“

Duško Vujanović, generalni konzul Jugoslavije v Milanu: „Sedanja, razmera visoka stopnja sodelovanja z

Girmi pomeni za Iskro tudi mednarodno priznanje in vzgled, zlasti če pomislimo na začetke tega sodelovanja, ko je Iskra šele začnela svojo razvojno pot.

Vsekakor pomeni sedanje partnerstvo Iskre pomemben mednarodni uspeh, saj se uveljavlja na italijanskem

STONE RAKOVEC

„S pričetkom kooperacije z Girmijem pred desetimi leti,“ je v Omegni izjavil direktor TOZD Elektromotorji Železniki Tone Rakovec, „se je začelo uvajanje malih gospodinskih aparatov na slovenski in jugoslovanski trg. V tem desetletju se je seveda izboljšal, kompletiral in večal tudi asortiman malih gospodinskih aparatov. Ta kooperacija hkrati pomeni tudi začetek tovrstne industrije v Sloveniji in Jugoslaviji. Ob praznovanju desetletnice bi rad poudaril še, da moramo naše sodelovanje z Girmijem nadaljevati in razširiti, tako že z obstoječimi aparati, kakor tudi s tistimi malimi gospodinskimi aparati, ki jih naš trg še ne pozna.“

trgu, torej v industrijsko visoko razviti deželi. Hkrati pa je to tudi afirmacija Jugoslavije, kot socialistične dežele na območju države z drugačnim družbenim sistemom. Vse to samo potrjuje ugled Iskre na zahtevnem evropskem trgu, kjer je dandanes Iskra znana kot soliden, tehnološko razvit in uspešen kooperacijski partner.“

Tone Rakovec, direktor Elektromotorjev: „Delavci Iskre se čutijo počaščeni, počaščeni, da ob 10-letnici iskreno čestitajo delovnim tovarišem v Girmiju... Mednarodno sodelovanje med našima tovarnama, ki delata v državah z različno politično ureditvijo je mnogo prispevalo k sožitju med narodi in miru na svetu. Prav mi smo dokazali, da je to sožitje in sodelovanje možno, dobro in koristno.“

Gradivo in slike za strani 6, 7 in 8 sta pripravila in jih uredila F. K. in Mak.

Eno vprašanje, dvojne odgovore

Pred desetimi leti je začel Girmi kupovati naše motorje. Potrebe so zahtevale tesnejše stike. Tako sta se srečala dva svetova — v začetku z nezaupanjem in tipaje. Deset let plodnega, koristnega in toplega sodelovanja pa je rodilo prijateljstvo in optimistični pogled v bodočnost.

Ob 10-letnici smo na srečanju Iskre in Girmija zastavili eno vprašanje predstavnikom obeh podjetij in tako dobili od lastnika tovarne Girmi gospoda Carla Caldija in Simona Primožiča, direktorja ISP, dvojne naslednjih odgovorov:

Kaj pomeni 10 let uspešnega sodelovanja za Girmi (Iskro?)

Carlo Caldi: „To sodelovanje pomeni koristno in izredno zanimivo manifestacijo, ki potrjuje, še bolj kot delovne, prijateljske odnose.“

Simon Primožič: „Desetletna kooperacija je pomembno vplivala tako na razvoj elektromotorčkov, kot na razvoj tehnologije. Posredno smo namreč z njo plasirali majhne gospodinske aparate na jugoslovanski trg. Ker je jugoslovanski trg izredno dobro sprejel te izdelke, po katerih je še danes veliko povpraševanje, pomeni to dosego evropske kvalitete naših izdelkov in uveljavitev obeh partnerjev ter uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela.“

Ali se gospodarska recesija na zahodu in investicijski zastoj pri nas odražata tudi v tej kooperaciji?

Carlo Caldi: „Mi smo majhni, vi ste veliki. Recesijo v končni fazi doživljajo tisti, ki niso kvalitetni. V vsem desetletnem sodelovanju smo bili oboji kvalitetni in smo tudi dosegli kvaliteten raven sodelovanja tako, da takšne krize ne poznamo. Iz dolgoletnih izkušenj pa vem, da tvrdke, ki dobro delajo, kriznih obdobij skoraj ne čutijo.“

Simon Primožič: „Zastoj v investicijah pomeni zaostanek za korak, ali dva za proizvodnjo sorodnih proizvodov po svetu. Investicije v tovrstno proizvodnjo so nujnost. Teh investicij pa ne smemo načrtovati dolgo, temveč jih moramo začeti uresničevati že jutri. Tudi artikli široke potrošnje morajo slediti razvoju in napredku moderne tehnologije in elektronike, ki

Lastnik firme Girmi — Carlo Caldi.

čedalje bolj posega tudi na to področje.“

Ali pomeni kooperacija Girmija z Iskro tudi lažjo pot Girmijevih izdelkov na naš, jugoslovanski trg?

Carlo Caldi: „Pred kooperacijo z Iskro je bila tvrdka Girmi v Jugoslaviji neznana. S sodelovanjem pa je Jugoslavija postala eden izmed največjih odjemalcev naših izdelkov.“

Simon Primožič: „Girmijeva ponudba na jugoslovanskem trgu pomeni več kot polovico ponudbe malih gospodinskih aparatov pri nas, kar pomeni, da je prek naše, Iskrine zvezde, Girmi ustvaril zelo dober image našim skupnim izdelkom. To je hkrati zanj zagotovilo tudi v prihodnje za uspeh na našem trgu, zato je treba sodelo-

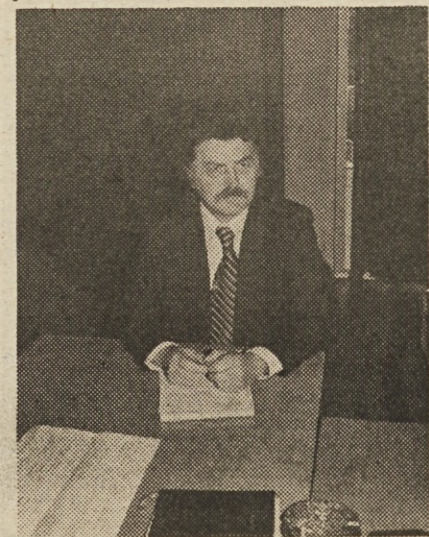
vanje še razširiti — s tem mislim na skupno izdelavo novih aparatov, s skupnim designom, tehnologijo in ne le z izmenjavo proizvodov.“

Ali je kooperacija z Iskro vplivala tudi na Girmijevo razvojno-raziskovalno delo?

Carlo Caldi: „Je! Z vgrajevanjem vaših motorjev je napredovala tudi tehnologija naših izdelkov in s tem naša kvaliteta. To nam dokazuje konkurenčnost naših izdelkov z istovrstnimi izdelki naših konkurentov — nemških in avstrijskih tovarn. Razvijamo novo tehnologijo in pripravljamo vrsto novih izdelkov, med drugim izredno kvaliteten likalni stroj in več drugih malih gospodinskih aparatov.“

Simon Primožič: „Ugotavljamo, da je naše sodelovanje v veliki meri vplivalo na razvoj novih izdelkov v Girmiju. Razvoj je v obeh tovarnah tekel vzporedno. S pravočasnim razvojem naših motorjev smo vplivali na to, da so novi izdelki prišli do kupcev po najkrajši poti.“

Ob tej priložnosti naj še povem, da je Girmi odstopil za določen čas —

Glavni direktor Široke potrošnje — Simon Primožič.

zato da bi proizvodnja tekla brez zastojev — stroj za navijanje rotorjev. S pomočjo tega stroja bomo lahko solidneje izvrševali svoje obveznosti, ne le do Girmija, temveč tudi do ostalih zunanjih in domačih kooperantov in kupecv.“

Načrti in želje za prihodnje?

Carlo Caldi: „Posebnih želja nimam, želim le, da bi naše sodelovanje teklo kot doslej, s tem, da bi obseg sodelovanja še naprej nenehno raste.“

Simon Primožič: „Rad bi, da bi dosedanje desetletne izkušnje bile vzpodbuda za še plodnejše in širše sodelovanje. Dosežena stopnja sodelovanja vsekakor omogoča načrtnejšo in dolgoročnojšo kooperacijo in razvoj. Prav pa bi prišlo še več takih srečanj, saj le-ta pomenijo tudi prispevek k poglobljanju sodelovanja in morebitnega reševanja problemov in delovnih nalog na sploh!“, je ob koncu želel direktor ISP Simon Primožič.

Odlični vodiči

Že maja meseca so me posilili delavci iz Girmija, ki so bili takrat na obisku v Iskri, zdaj pa še sodelavci iz Elektromotorjev, naj se v njihovem imenu zahvalimo odličnemu vodstvu sodelavcev iz Marketinga, Iskre Commerca in prodaje ISP. Na obisku v Sloveniji in v italijanski Omegni so odlično opravili svojo nalogo, prevajalcev, vodičev in zabavnega ansambla. V imenu Girmijevih in Iskrinih delavcev iskrena zahvala Danetu Urbancu, Anici Starmanovi, Stanetu Koprivnikarju, Alenki Webrovi, Majdi Frelihovi in Marku Devu.

Frenk Kotar

ISKRA

Številka 39 — 1. oktober 1977

Kadri in skrb za delavce

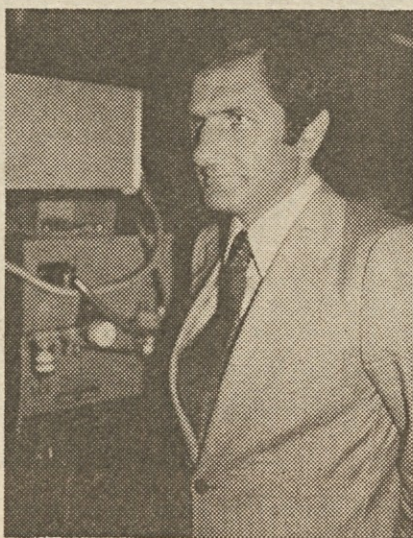
Zanimalo nas je, kakšna je Girmijeva kadrovska problematika, kako skrbijo za svoje delavce, kakšna je kadrovska struktura in kako usposablja svoje ljudi. Gospod Gabriele Tacchini nam je na vsa ta vprašanja izčrpno odgovoril.

Girmi ima 500 zaposlenih delavcev v treh različnih obratih. Od teh je 70 uslužbencev, ostali so priučeni delavci. Prevladujejo ženske, saj je zaposlenih 70 % žensk, moških pa le 30 %.

Večina delavcev je doma iz Omege in bližnje okolice, približno 10 % pa imajo tujih delavcev — kot oni pravijo delavcev z italijanskega juga. Teh delavcev zaposlujejo vse manj in le v največji sili, saj ti pridejo le za leto, ali dve in se nato vračajo domov, pri tem pa trpi strokovnost, saj se v tako kratkem času niso pripravili dodatno izobraževati in jih tako ni mogoče kvalificirati.

Kadrovska politika se gotovo in nujno srečuje tudi s socialno problematiko v Girmiji in zasebna podjetja v načelu socialnih vprašanj sploh ne rešujejo direktno, ampak prek poklicanih ustanov, ki so organizirane v okviru občine. Tako rešujejo stanovanjsko vprašanje, brezposelnost in vprašanja socialno šibkih delavcev. Seveda pa tovarna obvezno prispeva določen delež finančnih sredstev za delovanje teh ustanov. Ob hujših primerih socialne ogroženosti pa prisloži delavcem na pomoč tovarna tudi direktno.

Omega je sicer visoko razvit turistični kraj, v prav taki okolici, vendar je oddaljena od večjih središč in zato je tudi tu vprašanje strokovnih delavcev zelo aktualno. Imajo sicer

Gabriele Tacchini.

ustrezno zasedena mesta strokovnih delavcev, vendar jim zlasti manjka srednjega — kvalificiranega kadra.

Vsako leto tovarna organizira v lastni režiji in na lastne stroške s pomočjo ostalih zasebnih družb tečaje, ki trajajo 150 ur letno, kjer se delavci lahko kvalificirajo ali specializirajo. Zanimivo, da med mladino za te tečaje ni velikega zanimanja. Nekvalificiran delavec namreč zasluži 250.000 lir, kvalificiran pa 350–400 tisoč. Razlika ni pomembna in zato niso navdušeni za šolanje, zlasti ker je na višjem delovnem mestu treba prevzeti določen del odgovornosti.

Organizirali so tudi interni tečaj za svoje predelavce, pričakovali so, da bodo mladi in ambiciozni ljudje „navalili“, vendar je bil uspeh minimalen.

Visokokvalificiranega kadra imajo precej, vendar je težko dobiti specializirane in izkušene ljudi za njihovo specialno proizvodnjo.

Delovni čas za večino delavcev traja od 8.–12. in od 14.–18. ure. Zato je gotovo, zlasti za oddaljeneje potrebno kosilo, ali vsaj malica, ki jo pripravljajo v lastni kantini, kakor imenujejo menzo.

Za kosilo delavec prispeva 350 lir, k temu doda tovarna še 1500 lir. Tudi pijače so regresirane in izbor jedi in pijače je zelo obširen ter prilagojen visoki življenjski ravni.

Čudovita je okolica tovarne. Centralni obrat ima 50 tisoč kvadratnih metrov parka, zasajenega z domačimi in eksotičnimi drevesi, med katerimi se sprehajajo srne. Tudi znotraj tovarne je poskrbljeno za standard na delovnem mestu, kar mnogo prispeva k visoki storilnosti.

V tovarniškem parku.

tako zato, ker je izredno hitro slikal in to z obema rokama. Vrtovi se lahko kosajo, ne po velikosti ampak po čudovitih oblikah rastlinja, cvetja in gredic z versailskimi vrtovi.

JEZERO D'ORTA

Jezero d'Orta leži ob istoimenskem mestu in je približno tolikšno, kot naše Bohinjsko. Sredi jezera je otok San Giulio. Otok sam po sebi pravzaprav ob drugih bogatejših otokih ni eden najznamenitejših. Vendar je med okoliškim prebivalstvom najbolj znan. Nanj so stoletja nazaj romali stotisoči romarjev in je zato zvezan z nešteto legendami. Legenda pripoveduje da je San Giulio prišel na obale jezera d'Orta in se ustavil pri ljudeh. Hotel je na otok, ki je bil tedaj gol in naseljen le s kačami in zmaji. Ljudje so Giulio odsvetovali, da bi odšel tja, ta pa je na valove pogrnil svoj plašč in se odpeljal na otok. Na njegovo priprošnjo je poginila vsa golazen in Giulio je postavil tu prvo cerkvico in samostan. Izročilo tega samostana hrani še danes Benediktinski samostan.

V samostanski cerkvi je znana ogromna prižnica, dolga skoraj tri metre in široka meter in pol — izklesana iz enega kosa črnega marmorja. Na prižnici so upodobljene zgodbe iz

Giulijovega življenja. Daleč naprej štrli relief zmaja in eden izmed naših izletnikov je zlobno pripomnil, da ga izredno spominja na njegovo ženo.

Otok je zdaj skoraj nenaseljen. Čudovite stare hiše in vile so last bogatih Milančanov in drugih, ki prihajajo sem na dopust in vikende. Gostitelji so nam razložili, da je življenje za delavca tu predrago. Ker ni prostora za vrtove in njive, tu ni mogoče pridelati ničesar, vse je treba prepeljati s celine — in seveda tam zaslužiti.

Prav ob našem obisku je bila čudovita regata otoških jadrnic. Mimo otoka so v slovesnem redu drsele elegantne gondole in čolni, čudovitih oblik in raznobarnih jader. Sicer pa je tu plovil mnogo, od čolnov na vesla pa tja do bogatih motornih jaht.

Okolica je obzirno posejana z gostišči in hišami, prevladuje drevje iznad katerega le tu in tam molijo stolpi cerkva in palač baročnih oblik. Jezero je dobro obiskano tudi zato, ker ima jezerska pokrajina svoje trideset kilometrov oddaljeno letališče in v bližino vodijo moderne avtoceste. Zanimivo, med jezери pa so sicer dobre asfaltirane ceste, niso pa okolice hoteli kvariti z avtocestami, da je tako ostala čimbolj privlačna v vsej prvotni lepoti.

Iskraši v deželi jezer

OMEGNA

Z avtobusom delavcev, ki so bili povabljeni v Omegna, na proslavo 10-letnice sodelovanja med Girmijem in Iskro, smo se opoldne odpravili v petek 16. 9. 1977 iz Železnikov proti Italiji. Pot je znana, vsaj do meje in kilometre za njo. Pravo senzacijo pa je vzbudil dogodek na meji, ko so iz neke stoenke cariniki začeli vleči na kupe kavbojk. Za nas je bil pravi spektakel, ne pa za nesrečnega švercarja, ki je ves zelen stal poleg izgubljene grmade hlač.

Prek neskončnih koruznih polj Padske nizine, mimo Benetk in po neskončnih avtocestah smo pribzeli v Milano. Sto kilometrov severozahodno proti švicarski meji pa leži Omegna — sedež Girmija, kamor smo bili namenjeni. Do Lago Maggiore (veliko jezero) smo prišli šele blizu enajstih ponoči. Obale so se svetlikale v neskončnem morju luči s cest, hotelov in penzionov, ki z zelenjem in okoliškimi hribi oklepajo jezero.

Ustavili smo se v Stresi. Tu smo prenočili in šele zjutraj, v dežju in megli občudovali mogočne valove, ki so se zaganjali ob ladje in čolne.

Odpeljali smo se v Omegna, kjer je prava turistična industrija, saj je vsaka hiša penzion, v vsaki drugi hiši trgovina s spominki, izdelki značilnimi za alpski svet in trgovinami za zahtevnejše kupce.

Jezero Lago Maggiore je dolgo kakih 75 kilometrov in široko do 12 kilometrov. Po ogledu tovarne smo odšli na jezero. Najprej smo pogledali Isolo Pescatori (otok ribičev). Tipična velika vas na majhnem otočku, z ozkimi ulicami in izrabljeno vsako pedjo zemlje. Vrtovi, vrtički in eksotično drevje pričarajo južne obale morja.

Kosili smo v preurejeni ribiški hiši, s čudovito kamnito arhitekturo — in značilnimi ribiški specialitetami. Seveda je „riba trikrat plavala“ in zato smo na obali, med čakanjem na parnik veselo zapeli. Po megleni gladini so zadonele slovenske pesmi ob spremljavi harmonike tako, da so prisluhnili tudi otočani in vse je letelo na kup.

Popoldne se je vreme izboljšalo in tako smo lahko videli tudi „lepšo stran Omege“. Mestece leži ob jezeru d'Orta. Kraj ima slavno zgodovino, saj so čez te kraje drvele že rimske vojske, v srednjem veku pa germanski osvajalci, ki so jih zamikala bogastva italijanskih mest.

Za ta kraj je značilna železarska industrija. Ker primanjkuje surovin, so izdelovali večino kovinske drobne uporabne predmete (približno kot v naši Kropi).

Še danes je za Omegna značilen tolčen baker, iz katerega izdelujejo čudovite vaze, pepelnike, kotličke in okrasne predmete — tudi nam so dali

Značilna ulica v mestecu d'Orta.

za spomin bakreno ponvico. Poleg železarstva in ostale kovinske industrije, pa je tu zrastle največja tovarna gospodinjskih aparatov Girmi, ki reže kruh nad 500 delavcem.

V novejšem času pa kraj živi tudi od turizma, zlasti izletniškega. Bogati Milančani v teh krajih puščajo veliko denarja. Prihaja pa tu sem tudi ogromno tujcev, saj nam je komercialni direktor Girmija — Marini, ki nam je bil za vodič, povedal, da je to najlepši konec Italije.

V nedeljo smo se o tem tudi sami prepričali, ko je posijalo sonce in so zablesteli zeleni otoki sredi jezer, v čudoviti alpski okolici, nad katero kraljuje drugi najvišji italijanski vrh Monte Rossa (4650 m). Pod tem severnoitalijanskim očakom je znani smučarski center istega imena, kar omogoča turistom, da se kopljejo v jezerih, po polurni vožnji pa so že na smučiščih. Predvsem je tu čudovita neoskrunjena narava, izredno čisto okolje, saj nisem nikjer opazil ne konzerv ne polivinilastih vrečk.

Prenočili smo v lepem alpskem hotelu Belvedere, ki leži 900 m visoko nad Omegno in jezerom d'Orta. Pri večerji so nam zaplesali fantje in dekleta iz bližnje vasi Quarna Sopra. Ne spoznam se na plesno umetnost, vendar si ne morem kaj, da ne bi pohvalil doživete plesne v alpskih ritmih, vložke iz domačega življenja in čudovito nošo, ki nekoliko spominja na noše naše Zgornjesavske doline.

ISOLA BELLA

Otok Isola Bella (lepi otok) je bil pred stoletji skoraj gola skala. Bogata družina Boromejcev — italijanskih princev, je na otoku sezidala svojo renesančno palačo z 200 sobami. Občudovali smo bogastvo te stavbe, v kateri se vrstijo gledališka, glasbene sobe, Napoleonova soba in druge. Sobane krasijo štukature in čudovita olja slikarjev Tempeste, Tintoretijeve učencev in drugih velikih imen italijanske umetnosti. Močan vtis naredijo vrtovi, v katerih so zbrani palmovci, iglavci, ginkovci in drugo eksotično rastlinje ter cvetje. Po vrtovih je polno bogatih starih skulptur — prava galerija na prostem. Otok je še danes last Boromejske družine, ki varuje lastnino in tradicijo pradedov.

V palači je tudi edinstvena empirska plesna dvorana z marmornimi tlemi in baročnim štukaturnim stropom. Vodič nam je pokazal nekaj slik, ki jih je naslikal znani umetnik Luka Hitronaredi. Slikarja so imenovali

Na Otoku ribičev je zadonela slovenska pesem.

Ansambel narodnih plesov iz Quarna Sopra — ples luščenje kostanja

Ladja na Lago Maggiore.

Uspelo republiško tekmovanje kovinarjev

Na 5. strani poročamo o republiškem tekmovanju kovinarjev in uspehu orodjarjev Avtoelektrike. Na tej strani dodajamo še izjave glavnega direktorja DO Avtoelektrike Jožeta Eržena, pooblaščenca direktorja TOZD DES in najboljših tekmovalcev,

JOŽE ERŽEN, GLAVNI DIREKTOR AVTOELEKTRIKE

„Najprej bi rad ponovno vsem tekmovalcem, še posebno tistim, ki ste zasedli tako visoko mesto, da boste zastopali Slovenijo na zveznem tekmovanju, najpriskrbeje čestital. Ta vaš uspeh me je zelo prijetno presenetil, ponosen sem na vas. Z vašimi uspehi se ne ponašam samo jaz, pač pa vsi delavci Iskre – Avtoelektrike. Žal, nisem mogel spremljati tekmovanja vse dni zaradi službene odsotnosti, vendar sem se udeležil zaključne slovesnosti z razglasitvijo rezultatov, ki mi bo ostala v nepozabnem spominu, saj sem kar trikrat slišal podelitev najvišjih naslovov vam, zaposlenim v naši delovni organizaciji v Iskri – Avtoelektriki. Hkrati z vašimi uspehi moramo upoštevati tudi laskave ocene orodjarjev iz vse Slovenije, ki so jih dali glede naše orodjarne, zato sem prepričan, da imamo zelo solidno osnovo, da bomo lahko razvijali tiste programe, ki smo si jih zadali v srednjeročnem programu. K razvijanju teh programov pa boste veliko pripomogli vsi zaposleni v orodjarni, kar ste že dokazali, ne samo na tem tekmovanju, pač pa tudi z vašim vsakodnevnim delom.

Vsem tekmovalcem še enkrat čestitam in želim, da bi dosegli na zveznem tekmovanju v Zagrebu kar najboljše rezultate. Na ta način bomo vsi skupaj najbolje uresničili želje prvega kovinarja Jugoslavije tovariša Tita in najlepše proslavili njegove in partijske jubileje – naše jubileje.”

POOBLAŠČENEC DIREKTORJA TOZD – TOVARNA DELOVNIH SREDSTEV DRAGO ŠTEFANIČ

„Uvrstitve naših predstavnikov na tekmovanju kovinarjev so za nas presenetljive. Po tistem smo upali na uvrstitve okrog 10. mesta, saj so se na občinskem tekmovanju naši predstavniki zelo dobro uvrstili. Na višje uvrstitve nismo računali, saj so bili med prijavljenimi udeleženci tekmovalci iz močnejših delovnih organizacij TAM, Gorenje itd. Tudi zaradi tega dejstva je pomembnost uspeha naših predstavnikov še toliko večja.

Ta uspeh je za nas vspodbuda za nadaljnje delo, dokaz, da smo na pravi poti z vzgajanjem mladih kadrov, vendar zaradi tega še vedno ne mislimo, da smo najboljši. Mislimo, da je v Sloveniji, pa tudi znotraj same ZP Iskra še dosti takih, ki pa se tekmovanja niso udeležili.

Uspeh je pomemben tudi zaradi tega, ker so si te uvrstitve pridobili mladi delavci naše delovne organizacije, v kateri orodjarstvo nima daljše tradicije. Gradili smo na tem, kar nam je dala matična Iskra. Znanje, ki so nam ga oni dali, uporabljamo uspešno dalje.

V času, ko gre orodjarstvo v smeri vse večje finalizacije s strojno obdelavo, ročne spretnosti orodjarji ne smejo zmanjšati. Ta ugotovitev je pomembna za tisti del orodij, ki se ne dajo strojno obdelati, oz. za tista orodja, za katera se to ne izplača. To pomeni, da bomo poleg skrbi za uvažanje modernih strojev na področju orodjarstva še vedno skrbeli za kade, ki bo sposoben nadaljevati to, kar so dosegli naši predstavniki na tekmovanju.

Naj ob tej priliki še enkrat iskreno čestitam našim predstavnikom za njihove uvrstitve in jim zaželim tudi na 11. zveznem tekmovanju kovinarjev v Zagrebu čimboljšo uvrstitev.”

IZJAVE TEKMOVALCEV

Davorin Budihna: „Nikakor nisem pričakoval, da bom na 1. republiškem tekmovanju osvojil 1. mesto. Že ob pogledu na ostale tekmovalce sem spoznal, da so starejši od mene, bolj izkušeni, z daljšo delovno dobo. Seveda sem bil močno presežec in obenem zelo vesel, saj je to moj največji življenjski uspeh doslej, še posebno zato, ker imam šele 3 leta delovne dobe,

star pa sem 21 let. Ob tej priliki bi se rad zahvalil svojim vodjem, posebno pa vodji ročne obdelovalnice Borisu Furlaniju, ki so mi omogočili, da sem pridobil znanje in mi v moji dosednji delovni dobi s svojimi naveti veliko koristili. Zavedam se, da ta uspeh, ki sem ga dosegel, ni samo moja zasluga, pač pa tudi zasluga mojih nadrejenih. Zato se jim priskrbeje zahvaljujem in obenem obljubljam, da se bom tudi na zveznem tekmovanju v Zagrebu kar najbolj potrudil in poskušal doseči čimvišjo uvrstitev. Šte-dilnik, ki sem ga dobil kot praktično nagrado, mi je prišel še kako prav, saj se je mama že jezila, da ne more na starem in izrabljenem več kuhati,” se je ves nasmejen pošaljil Davorin.

Jordan Miljevič: „Med tekmovanjem sem imel precej treme, vendar sem se je med delom počasi „otresel“, ker sem se preveč zavedal, da zastopam našo delovno organizacijo oziroma našo TOZD – Tovarno delovnih sredstev. Drugo mesto, ki ga sploh nisem pričakoval, pomeni zame veliko priznanje, dokazal sem, da sem spo-

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Seja direktorjev filijal Iskra Commerce

Sredi prejšnjega tedna, točneje v sredo, 14. septembra, je bila v Zagrebu konferenca direktorjev Iskrinih filijal. Poleg vodilnih delavcev naših predstavništev v Jugoslaviji, so se je udeležili tudi glavni direktor IC Ilja Medič, njegov pomočnik Franček Mirtič ter direktorji direktij temeljne organizacije Domači trg.

Na dnevnem redu je bilo več pomembnih vprašanj. V okviru prve točke dnevnega reda so udeleženci podrobno proučili srednjeročni program dela in razvoja Iskre Commerce v obdobju 1976–1980 ter v zvezi z njim investicijski elaborat, ki so ga pred dnevi sprejeli in potrdili samoupravni organi v Iskri Commerce.

Direktorji Iskrinih filijal so se podrobno seznanili s tema dvema dokumentoma, saj ju bodo morali prav oni tolmačiti in zagovarjati na zborih delovnih ljudi. Celovito informacijo so dobili tudi o osnutku tez za izdelavo samoupravnega sporazuma o samoupravi organiziranosti temeljnih

Iskra Commerce gotovo ni kriv za slabo kakovost

Minuli teden je bila v Ljubljani seja Odbora za samoupravni nadzor skupščine ZP Iskra. Vodil jo je predsednik odbora Božo Tribušon.

V odsotnosti direktorja področja za ekonomiko Edija Delopsta je člane odbora najprej seznanil s polletnim poslovanjem ZP Iskra samostojni strokovni sodelavec Zdravko Tekavec. K njegovemu izvajanju člani niso imeli pripomb.

Seja se je nadaljevala s poročilom tovariša Janeza Kobala o postopkih, ki jih vodijo nadzorni in upravni organi v zvezi z zunanjetrgovinskim poslovanjem Iskre Commerce. Gre za različna sumničenja oziroma obtožbe, češ da IC ni posloval v skladu s predpisi. Ta organizacija se je na večino obtožb pritožila, ker je prepričana, da za večino stvari ni kriva ali pa ne nosi vse odgovornosti.

Prav vprašanje kakovosti je eno od takšnih področij, o katerem je bilo na seji odbora veliko govora, Iskra Commerce kot pooblaščenca organizacija v Združenem podjetju na primer izvozi blago slabe kakovosti. Njeni zunanjetrgovinski delavci niti ne vedo, da je to blago slabo, so pa, po zdaj veljavnih jugoslovanskih predpisih, edini krivci za nastali položaj. Normalno bi bilo, da bi na odgovornost poklicali nekoga drugega, torej ljudi iz proizvodnih delovnih organizacij, zlasti iz različnih kontrol kakovosti v posameznih kolektivih.

Škoda, ki jo lahko utрпи celotna Iskra zaradi slabe kakovosti, je lahko velikanska: od padca prodaje v tujini do celo najhujšega – izgube zunanjetrgovinske registracije. Seveda pa je

soben nekaj pokazati in napraviti. Čeprav je bilo to delovno tekmovanje prvo, bi želeli, da bi prispevalo k popularizaciji tovrstnih tekmovanj, ki naj opozorijo na tisto človekovo dejavnost, ki je temelj in predpogoj za življenje in razvoj vsake družbe – na produktivno in ustvarjalno delo.

Kljub temu, da imam šele 4 leta delovne dobe, star pa sem 22 let, bom poskušal na zveznem tekmovanju pokazati vse svoje sposobnosti, da bom kar najbolj dostojno zastopal našo republiko.”

Marko Škrinjar: „Na občinskem tekmovanju kovinarjev sem dosegel 1. mesto. Že ta uvrstitev je bila zame izrednega pomena, velik uspeh. Še danes praktično ne morem verjeti, da sem na republiškem tekmovanju zasedel drugo mesto. Takega uspeha med 24 orodjarji iz vse Slovenije nisem pričakoval, še posebno ne zato, ker so bili skoraj vsi tekmovalci starejši in z daljšo delovno dobo kot jaz, ki imam 5 let izkušenj v orodjarskem poklicu, star pa sem 24 let. Ta moj veliki uspeh me še vedno spremlja, vendar ti moram povedati, da sem v mislih že v Zagrebu na zveznem tekmovanju, saj sem že začel s proučevanjem naloge. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da se bom prav v Zagrebu še bolj potrudil, saj mi ni vseeno, kako bomo prav mi mladi orodjarji zastopali Slovenijo. In še to: prvemu kovinarju Jugoslavije, našemu dragemu tov. Titu moramo dokazati, da smo se pod njegovim vodstvom v naši socialistični domovini Jugoslaviji mnogo naučili in da bomo še naprej spoštovali in uresničevali njegove besede, ki pravijo „Učite se!”

Trije posnetki – trikrat slovo po dolgoletnem sodelovanju. V temeljni organizaciji združenega dela TV Pržan so se pred nedavnim poslovili od treh sodelavcev, ki so po marljivem in vestnem, dolgoletnem sodelovanju v tovarni odšli v pokoj.

Od zgoraj navzdol: Tončka Frelj je 25 let službovala na Pržanu – Gizela Šterk je bila prizadevna Iskrašica 21 let – po 15 letih zaposlitve je odšel v pokoj tudi Stane Kuhar. Vsi trije na novo upokojeni so bili za spomin slikani v krogu svojih dolgoletnih sodelav in sodelavcev.

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, LJUBLJANA

Tovarna specialnih elementov in materialov vztrajno napreduje

TOZD – Tovarna specialnih elementov in materialov – SEM v sestavi DO IEZE beleži tretje leto samostojnega delovanja. Od septembra 1974, ko so se delavci odločili, da organizirajo TOZD SEM, so se razčistile nekatere zamisli za bodočnost enote, ki so bile ob ustanavljanju tudi za načrtovalce negotove.

Danes je jasno, da je obseg potreb ISKRE, naše armade in ostale elektroindustrije po specialnih elementih za celotno področje elektrotehnike zadosten; dela je dovolj, če je enota gibčna in se hitro prilagaja vedno novim zahtevam tega trga.

Tako smo tudi letos prvo polletje zaključili ugodno in pričakovane rezultate za 1977 leto nam lako skazijo le kake nepredvidene ovire.

Proizvodnjo in prodajo smo planirali na 50 milijonov din, kar je za 160-članski kolektiv kar precej ob upoštevanju pretežno ročnih postopkov dela. Kaže, da bomo plan presegle in obdržali 25 do 30 % rast zadnjih let.

Letos smo najeli 800 m² delovnih prostorov od TOZD–Tovarna žarnic v Kotnikovi ulici in jih preuredili. Tja smo preselili proizvodnjo elektromehanskih elementov in tračnih jeder. V matični stavbi na Tržaški 2 pa smo vsaj delno uredili razvojno enoto in skupne službe TOZD. Na ta način počasi uresničujemo naše načrte za bodočnost in pripravljamo pogoje za resnejši korak. Po srednjeročnem programu naš DO in TOZD smo na vrsti za gradnjo nove tovarne v 1978. letu. Sicer načrtujemo za prihodnje leto 65 milijonov din proizvodnje in prodaje. Pri tem bo potrebno del proiz-

vodnje pripraviti za delo v dveh izmenah.

Kaj lahko rečemo o samoupravljanju v naši TOZD?

Pri nas ga ocenjujemo s stališča delovanja delavskega sveta, odbora za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu in zbora delavcev.

Samoupravljanje na zboru delavcev se osredotoči predvsem na tista vprašanja, ki zanimajo res vse delavce. Samoupravljanje delavcev za vsa področja dela in poslovanja se dobro uveljavlja prek delegatov delavskega sveta. OMRD pa deluje na res strokovni ravni. Slabše je razvita delavska kontrola in uveljavljanje volje delavcev prek tega programa. Druženopolitične organizacije v TOZD delujejo solidno.

Trenutno smo ponovno v fazi reorganiziranja ISKRE ali bolje v fazi usklajevanja organizacije ISKRE z Zakonom o združenem delu. V naši DO smo sprejeli TEZE za SS o združevanju v DO, zdaj pa pripravljamo predlog samoupravnega sporazuma. Pri nas smo izdelali tudi že osnutek SS o združevanju delavcev v TOZD–Tovarna SEM.

Pri vsem tem bo težavnejša naloga izdelava osnov za vzpostavitev ekonomskih odnosov znotraj in zunaj naše DO. Lotevamo se tudi novega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov, ki ga moramo sprejeti do konca leta. Ta nam kar ne gre od rok, ker mo-

(Nadaljevanje na 10. strani)

ISKRA

Številka 39 – 1. oktober 1977

Tovarna specialnih elementov in materialov vztrajno napreduje

(Nadaljevanje z 9. strani)

ramo naše zamisli o nagrajevanju po delu uskladiti z drugimi TOZD in dobiti nekaj, čim bolj enotnega za celotno DO.

Od drugih zanimivosti, o katerih še nismo govorili, je za nas izgradnja integralnega sistema za doseganje kakovosti proizvodov ISKRE. Obdelujemo že osnutke sporazumov o kakovosti izdelkov ISKRE in ustrezen pravilnik. Pri nas je urejanje teh zadev trenutno najbolj razgibano na področju kontrole kvalitete izdelkov in v službah,

ki pripravljajo pogoje za delo kontrole.

Tu smo namreč najbolj na udaru pri nekaterih posebnih kupcih. Zavedamo se, da z delnimi in kratkoročnimi rešitvami za delo kontrole samo poskušamo pridobiti na času, kajti pravi rezultati boljše kakovosti izdelkov terjajo dobro organizacijo celotnega sistema dela, od naročila izdelka, prek vseh vmesnih faz dela, do ekspedita in prodaje.

V temeljni organizaciji, ki hitro raste, je vedno dovolj zanimivega dela tako na poslovnem kot na družbenem področju.

P. T.

Do orodij z lastnim znanjem

Pravilno razvojno usmeritev TOZD Orodjarna potrjujejo doseženi rezultati

Dejavnosti TOZD Orodjarna obsegajo izdelavo investicijske opreme za ostale TOZD IEZE, orodij in priprav, rezervnih delov in drobnih storitev kot tudi tiskalniško proizvodnjo. Glavni dve dejavnosti sta prvi dve. Glede na omenjeni značaj dejavnosti predstavljajo investicije v opremo dvojen sklop: izpolniti naročila ostalih TOZD kot tudi poskrbeti za primerno lastno opremljenost. Pri tem se je TOZD nasploh opredelila za izdelavo tiste proizvodne opreme, ki je bodisi ni moč kupiti na tujih trgih in pa tiste, ki je izredno draga. Pri tem je treba poudariti, da je ravno oprema za posebne tehnologije izredno draga glede na količino vloženega znanja in individualni značaj. In tip sodobne proizvodnje elementov za elektronsko zahteva takšno proizvodno opremo. Skratka, Orodjarna si prizadeva izdelovati vse tisto, kar TOZD IEZE najbolj nujno potrebuje, je kot nekakšen krvni obtok v DO.

Seveda pa takšna dejavnost zahteva sposobne strokovne kadre tako v konstrukcijskih kot v projektantskih oddelkih in funkcionalno povezavo med njimi. Projektiranje opreme mora namreč izvirati ravno iz specifičnih potreb posameznih tehnologij. Zato se zdi zelo smotrna pobuda TOZD Orodjarna, naj bi imela vsaka TOZD vsaj enega projektanta v skupni konstrukciji opreme, ki bi tehnološke izkušnje iz neposredne proizvodnje usklajal z istovrstnim projektantskim delom. S tem bi hkrati koristil princi-

pe strokovnega znanja ter še pridobljene izkušnje iz drugih TOZD. Gre skratka za najbolj smotno izkoriščanje in pretakanje tako projektantskih kot tudi praktično-proizvodnih rešitev. Tak način se potem tudi najbolje obnese v praktičnih rešitvah pri projektiranju ustrezne opreme za določene zahteve. To pa je hkrati tudi osnova za izvajanje nalog pri izdelavi opreme v Orodjarni.

Irenutno kadrov za tako opredeljeno dejavnost Orodjarna še primanjkuje, saj so potrebe TOZD dokaj velike. Da je edino pravilna in smotrna, dokazuje že dosedaj izdelana kvaliteta (avtomatizirana in ostala) oprema za TOZD Tehnična keramika, Keramični kondenzatorji in Upori

Za nakup naše domače opreme in specifične tehnologije se vedno bolj zanimajo tudi vodilni svetovni proizvajalci elementov za elektronsko. Do realizacije pa je prišlo le v nekaterih primerih, saj imajo trenutno prednost potrebe temeljne organizacije združenega dela DO IEZE.

Zanje poleg omenjenega izdelujejo tudi orodja in priprave. Pretežno izdelujejo orodja za prašno stiskanje (za Ferite in Magnete) – tu z razvojem sintranih magnetov zelo naraščajo tudi potrebe za izdelavo razne keramike, substratov za potenciometre in hibridna vezja. Njihova tovrstna proizvodnja bo dosegala vedno večji obseg. Temu ustrezno bo treba razširiti tako prostorske kot proizvodne in seveda kadrovske zmogljivosti TOZD Orodjarna.

VBR

Ustanovljen časopisni sosvet

Z majhno zamudo, vendar pa že s pripravljenim konceptom načina informiranja v DO IEZE, se je 16. septembra v Stegnah v Ljubljani v skupnih službah te DO sestel časopisni sosvet.

Ob novi zasnovi glasila „Iskra“, sprejeti na časopisnem svetu in potrjeni s sklepom skupščine SOZD Iskra, je bila poudarjena potreba po razširjanju in podružbljanju informiranja v posameznih delovnih organizacijah Iskre. To naj bi dosegli z ustanovitvijo časopisnih svetovetov po delovnih organizacijah (ki bi opozarjali in definirali proizvodne in družbenopolitične probleme kot tudi opravljali družbeni nadzor nad pravilno interpretacijo posameznih tem) ter uredniških odborov. Člani slednjih naj bi tvorili aktivni dopisniški krog na raznih področjih, predvsem iz TOZD in SIS. Predstavljali naj bi tudi trajen vir informacij poklicnemu novinarju, zadolženemu za enakomeren dotok ter koordinacijo informacij z vseh področij ter dejavnosti DO. Pri tem velja poudariti, da ima vsaka DO svoje posebnosti in specifične probleme, ki terjajo vsebinsko poznavanje ter sistematsko spremljanje s strani zadolženega novinarja.

Na omenjenem sestanku so v prisotnosti odgovornega urednika glasila „Iskra“ Dušana Željznova že uvodoma razčistili nekaj vprašanj – od tovrstne zakonodaje pa do življenjskih potreb samoupravljalcev. V skladu z ustavo SFRJ, Zakonom o tisku in drugih oblikah informacij, Zakonom o javnem obveščanju ter še predvsem z

novim Zakonom o združenem delu ima namreč obveščanje delovnih ljudi Jugoslavije izreden pomen. Ravno pravočasno, celovito, objektivno in hitro informiranje – poleg trajnega izobraževanja ter usposabljanja delavcev v združenem delu – je namreč predpogoj za uspešno samoupravljanje. Oboje – informiranje in izobraževanje – se namreč medsebojno vsebinsko dopolnjuje. Poleg splošnega informiranja je samoupravno interno v OZD še posebej pomembno. Podrobneje ga opredeljujejo členi 546–550 Zakona o združenem delu.

ZAMISLI IN PRIPOMBE

Člani sosveta so na pobudo odgovornega urednika izrazili svoje zamisli in pripombe k dosedanjemu delu glasila. Opredeljena je bila tudi odgovornost soudeležencev do objektivnega informiranja. Pri tem gre predvsem za pravilno interpretacijo posameznih tem in predvsem podatkov. Pri tem gre namreč večkrat za različne metode njihovega zajemanja, kar potem v posameznih privede do nesporazumov.

Po krajši razpravi je bil nato sprejet sklep, da bo ustanovljen uredniški odbor in da bodo člani sosveta iz TOZD imenovali svoje člane zanj. Ti bodo hkrati dopisniki glasila in bodo zanje organizirani krajši uvajalni seminar ob strokovni pomoči sodelavcev glasila. Na prvem naslednjem, razširjenem sestanku bosta časopisni sosvet in uredniški odbor razpravljala o statusu, ter zasnovi glasila, o opredelitvi internih in splošnejših informacij, o predlogu organizacije informativne dejavnosti kot tudi o delovnem področju novinarja DO.

VBR

Iskra danes, jutri...

V ponedeljek, 3. oktobra, bodo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani odprli letošnji sejem sodobne elektronike. Ob tej priložnosti objavljamo del novosti, ki jih bo na sejmu razstavila Iskra.

NEKATERI NAJNOVEJŠI LABORATORIJSKI DOSEŽKI

Razvojno sodelovanje „Iskra“ – Fakulteta za elektrotehniko v Ljubljani

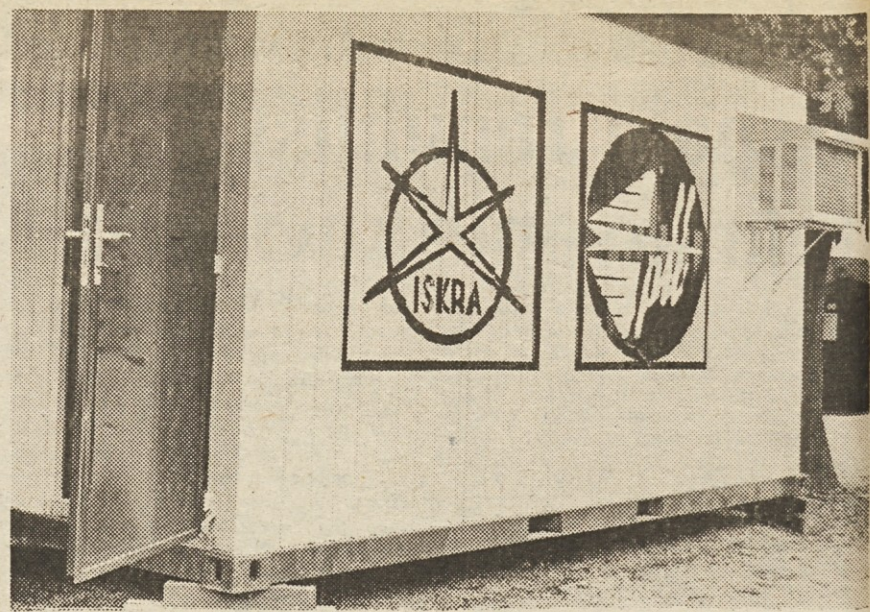
Mikročitalnik na eni silicijevi ploščici predstavlja celotno mikroročunalniško konfiguracijo s 4-bitno paralelno procesno enoto, čitalno-pisalnimi pomnilniki s kapaciteto 256 bitov, čitalni pomnilnik kapacitete 1.024 x 8 bitov z možnostjo zunanega dodatka do kapacitete 64.000 bitov. Vgrajen je še generator takta in pa bogata vhodno-izhodna struktura. Vezje je namenjeno za uporabo v množičnih aplikacijah, kot so gospodinski stroji, manjši avtomati, krmlilje, števec in podobno, kjer nadomešča drage in nezanesljive elektromehanske pretvornike. Mikroročunalnik vsebuje na ploščici 4,2 x 4,4 mm približno 13.000 integriranih tranzistorjev in je izdelan v tehnologiji NMOS s silicijevo krmlilno elektrodo.

Vezje za multiplexiranje telefonskih kanalov ima kapaciteto 240 telefonskih aparatov. Upravlja vse potrebne funkcije komitiranja in prenosa brez mehanskih stikal, uporablja pa časovno multiplexirane govorne kanale kot stikalno matriko. Vezje je primerno za komitiranje tako govornih kot podatkovnih signalov do hitrosti 32.000 bitov. Namenjeno je za realizacijo internih komunikacijskih sistemov. Lahko pa se poveže tudi v javno omrežje. Vezje je izdelano v tehnologiji NMOS in vsebuje približno 2.000 integriranih tranzistorjev MOS na silicijevi ploščici 2,8 x 2,4 mm.

Vezje za varnostne utripalke predstavlja sintezo linearnih in digitalnih funkcij na eni silicijevi ploščici. Omogoča vključitev varnostnih utripalk, smerne kazalca in odkrivanja napake v tokokrogu utripalk. Namenjeno je za uporabo v osebnih in tovarnih vozilih in nadomešča bimetalna prekinjala. Vezje je izdelano v tehnologiji PMOS in vsebuje na silicijevi ploščici površine 2 x 2,2 mm 500 integriranih tranzistorjev.

Tankoplastna hibridna vezja predstavljajo izvirne sistemske rešitve in so sad lastnega načrtovanja v zahtevanih tehnologijah kompleksnih monolitnih integriranih vezij PMOS, NMOS, CMOS in hibridnih tehnologijah. S temi vezji, predvsem pa z lastnim mikroročunalnikom se „Iskra“ uvršča v družbo svetovnih proizvajalcev mikroelektronike.

„Iskrin“ center za elektrooptiko je razvil ročni laserski komunikator RLK-1. To je prenosna laserska sprejemno-oddajna postaja za usmerjene zveze skozi atmosfero z nevidno infrardečo svetlobo. Uporabljamo ga za prenos govora po enem telefonskem kanalu ali za prenos digitalnih informacij. Postaja omogoča simpleksni in duplexni način delovanja.

Vsebinska avtomatska telefonska centrala naše proizvodnje, ki bo razstavljena na zunanjem razstavnem prostoru Gospodarskega razstavišča.

Način delovanja. Napajanje je avtonomno z nikl-kadmijevimi akumulatorji, lahko pa uporabimo tudi zunanji izvor enosmerne napetosti. Za naravnane sisteme je vgrajen daljnogled z nitnim križem. Pri vzdrževanju zveze na daljših razdaljah pritrdimo postajo na fotografski stativ. Posebna izvedba komunikatorja za vzdrževanje fiksnih zvez ima vgrajen občutljivši detektor, ki znatno poveča domet sistema.

Razvojni oddelki pred kratkim ustanovljenega tozda računalniki, ki je organiziran v „Iskrini“ industriji telekomunikacij, je izdelal mikroročunalnik „Iskra Data 1680“, ki predstavlja pri nas prvo generacijo mikroročunalnikov skupaj s posebnimi perifernimi napravami. Namenjen je za industrijske aplikacije: krmljenje raznih procesov, numerično kontrolno, nadzor cestnih križišč, nadzor cestninskih postaj, krmljenje malih telefonskih central, telekomand, za učne namene itd. Hkrati pa je novi mikroročunalnik „Iskra Data 1680“ skupaj s perifernimi napravami zamelet bodočega malega poslovnega sistema „Iskre“, ki bo kompleksen v večjih računalniških sistemih.

Mikroročunalnik je zasnovan na mikroprocesorski družini. Grajen je v modularni strukturi tako, da predstavlja vsak modul električno zaključeno celoto. Skupno sistemsko vodilo omogoča uporabniku širjenje osnovnega sistema, oziroma poljubno konfiguriranje mikroročunalnika. Vhodno-izhodni moduli povezujejo napravo s poljubnimi perifernimi napravami, kot so teleprinterji, magnetni diski, magnetne kasete, tiskalniki, TV monitorji itd. in odpirajo široko možnost komuniciranja. Programski del mikroročunalnika omogoča uporabniku enostavno pisanje programov in komuniciranje s programskimi komandami, vsebuje tudi vrsto aplikativnih programov.

Najnovejši in novejši izdelki iz serije proizvodnje „Iskre“ razstavljani na mednarodnem sejmu „Sodobne elektronike“

PANOJA IZDELKOV SPLOŠNE RABE

Na razstavi „Sodobne elektronike“ so razstavljani iz te panoge le izdelki, ki temeljijo na elektronski tehnologiji. Vse druge elektromehanske izdelke npr. gospodinske aparate „Iskra“ to pot ne razstavlja.

Družino radijskih sprejemnikov zastopa najprej sprejemnik „Savica SSN 1310“. Sprejema troje valovnih dolžin in sicer kratke, srednje in UKV. Sprejemnik ima vgrajeni feritno in dipolno anteno, izhodna moč sprejemnika pa je 3,5 vata. Sprejemnik je izdelan v polprevodniški tehniki.

Sprejemnik „Savica SSG 1320“ je v sestavi pravzaprav isti sprejemnik kot „Savica SSN 1310“, le da ima še vgrajeni električni gramofon vrste „Iskra GR 61“. Gramofonska glava ima kristalni vložek, hitrosti vrtenja krožnika pa so 78, 45 in 33.

Sprejemnik „Planica SSM 2070“ iz iste družine, ki ima vgrajenih 11 tranzistorjev in 7 diod, ima poleg koncertnega sprejemnika vgrajen še kasetni magnetofon in mikrofon. Frekvenčno območje obsega 100 do 10.000 Hz. Hitrost pomnika traku je 4,75 cm/s. Uporabljive so kasete 2 x 30 in 2 x 45 minut, standardnih vrst.

Najnovejši sprejemnik, ki ga „Iskra“ prvič prikazuje, je stereofonski radijski sprejemnik STT 2030 Hi-Fi. Sprejemnik sprejema stereofonske oddaje, ojačevalnik pa posreduje 2 x 45 vatov glasbene moči in 2 x 30 vatov sinusne moči (pri 1 KHz). Sprejemnik je izredno kakovosten, kar dokazuje 0,1 % popačenje, to je precej manj, kot terjajo najstrožje mednarodne norme.

Podoben stereofonski radijski sprejemnik je STT 2020 Hi-Fi z istimi tehničnimi karakteristikami, vendar posreduje ojačevalnik nekoliko manjšo moč in sicer 2 x 30 vatov glasbene moči in 2 x 20 vatov sinusne moči. Oba stereofonska sprejemnika sta grajena po najnovejši elektronski tehnologiji z integriranim vezjem.

K stereofonskim sprejemnikom sodijo tudi zvočne omarice ali boksi. Ljubiteljem vrhunske glase posreduje „Iskra“ Philipsove bokse in sicer dve vrsti. Prvega s 25-litrskim volumnom in obremenljivostjo 60 vatov glasbene moči in 40 vatov sinusne moči ter frekvenčnim območjem 35 Hz do 20 KHz ter drugega s 15-litrskim volumnom, 50 vatno glasbeno močjo in 35 vatno sinusno močjo ter frekvenčnim območjem 45 Hz do 20 KHz. Prva vrsta boksov ima tri zvočnike, druga pa samo dva.

Popolnoma nov izdelek je električni gramofon „Iskra Hi-Fi Stereo“ moči 2 x 20 vatov. Vgrajen ima gramofon vrste „Iskra Garrard“ s frikcijskim pogonom in sinhronskim motorjem. Frekvenčno območje 20 Hz do 20 KHz, tolerančno polje +3 dB.

K električnemu gramofonu sodijo Hi-Fi stereo zvočne omarice OZ 40 z močmi 15 vatov in 4 ohmsko izhodno impedanco. Frekvenčni obseg 60 Hz do 16 KHz. Vsaka omarica vsebuje 3 zvočnike, za nizke, srednje in visoke tone. Prehodni frekvenci sta 1500 Hz in 4500 Hz.

Družina televizorjev, tako črno-belih,

kot barvnih je sedaj še številnejša. Morda ne bo odveč nekaj besed še o črno-belih televizorjih „Panorama Alfa“ in „Panorama Beta“, ki so si že pridobili sloves kakovostnih televizorjev pri porabnikih. Oba televizorja imata vgrajeno 61 cm implozijsko varno slikovno cev. Izdelana sta na temelju tiskanega vezja, kanalnik pa nima več mehanskih delov, ampak varikap diode. Televizorja odlikujejo visoka vhodna občutljivost, notranja stabilizacija omrežne napetosti in možnost nastavitve 6 programov.

Črno-beli televizor „Panorama Gama“ ima vgrajene drsne potenciometre, kar omogoča natančnejše reguliranje. Izbor programov poteka elektronsko s senzorji le z rahlim dotikom. Možnost prednastavitve 8 programov. Konstrukcija z integriranim vezjem.

Zaradi možnosti sprejema televizijskih programov iz Madžarske, Romunije in Bolgarije, ki uporabljajo pri emisiji vzhodno evropski sistem, ima „Iskra“ v proizvodnem programu tudi televizor vrste „Panorama Alfa Plus“. Ta vrsta sprejemnika je torej primerna za sprejem televizijskih signalov po standardih CCIR in OIRT, torej za gledanje vseh programov iz sosednjih držav in seveda tudi Jugoslavije.

„Panorama-Kekc“ je prav tako črno-beli televizor, najnovejši proizvodnje. Primeren je za gledanje programa v prostoru ali pa zunaj na prostem na izletih. Ima vgrajeno lastni zunanji anteni UHF in VHF. Napajanje je lahko prek električnega omrežja ali pa 12 voltne baterije. Konstrukcija temelji na dosedanjem televizorju vrste „Polux“, vendar ima številne tehnične izboljšave.

V skupini prenosnih črno-belih televizorjev še vedno vodi televizor „Panorama Minirama“ z možnostjo napajanja prek električnega omrežja ali 12 voltne baterije. Sprejemnik ima vgrajeno zunanjo anteno, sicer pa vse pridobitve moderne tehnike. Implozijsko varno slikovno cev, varikap kanalnik, predhodno nastavljen 4 programov, integrirano vezje itd. Televizor ima več priznanj za uspešno oblikovanje. Sprejemnik si je pridobil velik ugled posebno na Češkoslovaškem.

Pržanjska proizvodnja predstavlja nov prenosni televizijski sprejemnik „Panorama Minirama Pika“. „Pika“ ima plastično ohišje, sicer pa regulacije z drsnimi potenciometri. Zaslon je pokrit s posebnim filtrom, ki vpija dnevno svetlobo, zato je mogoče gledati program pri dnevnih svetlobi. Tudi ta televizor je na voljo v različnih barvah ohišja.

Pri barvnih televizorjih še vedno prevladuje „Panorama Montreal“, izdelan v modularni tehniki, z vgrajenim stabilizatorjem, slikovno cevjo 51 cm premera in sistemom in line, kar daje boljše ostrino slike in naravne barvne kombinacije. Mimo tega televizor ni občutljiv za vpliv zemeljskega magnetnega polja.

Barvni televizor „Panorama Montreal Ultra“ ima vse odlike dovršenega televizorja, to je in line sistem, senzorje, notranjo stabilizacijo, nastavitve 6 programov. Integrirano vezje vsebuje 77 tranzistorjev in 89 diod. Mimo tega se da televizor krmliti z daljinskim upravljanjem, ki temelji na principu brezžičnega ultrazvočnega prenosa.

Najnovejši barvni televizor iz pržanjskih laboratorijev je „Panorama“ televizor z zaslonom 66 cm. Konstrukcija sloni na vseh dosedanjih tehničnih pridobitvah, poleg tega pa ima televizor še slikovno cev s 110 stopinjskim odklonom, daljinskim upravljanjem vklopa, izklopom, regulacije nasičenosti barv, svetlobe, kontrasta in zvoka ter 12 vnaprej nastavljenih kanalov. Televizor je plod najsodobnejših svetovnih konstrukcijskih dosežkov.

Urni mehanizmi v „Iskrinem“ proizvodnem programu sicer ne sodijo v družino izdelkov splošne rabe, vendar so po uporabi tako množični, da jih uvrščamo kar v to panogo.

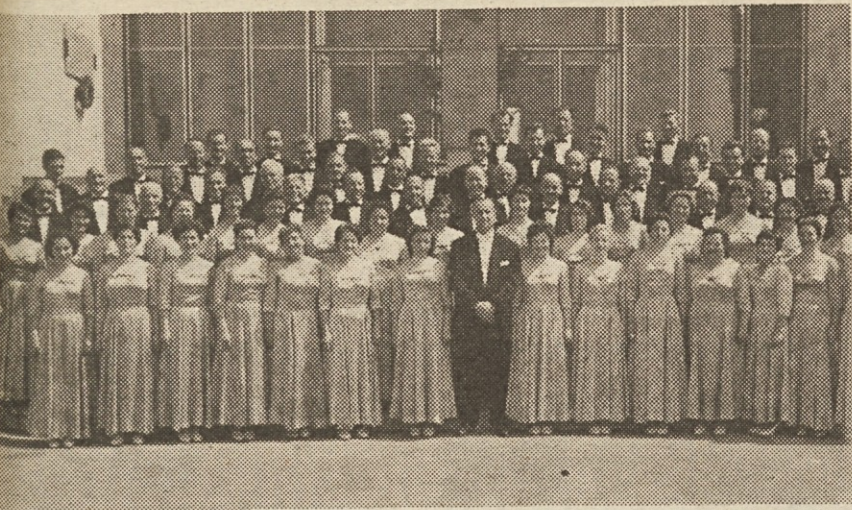
Mimo dosedanjih električnih ur z nemirko in frekvenco 5 Hz, je „Iskra“ kot prva v državi konstruirala stenske električne ure s sistemom kremenčevega nihajnega oscilatorja. Nove kremenčeve ure odlikuje skoraj fantastična točnost, ki odstopa v enem letu le za nekaj sekund, če pa ima okolica nove ure „Iskra Quarz“ konstantno temperaturo 200 C, odstopa ura v enem letu za manj kot eno sekundo. Kremenčeva ura „Iskra Quarz“ je sodobno oblikovana. Za uspešen design je bila že nagrajena, prav tako za uspešno embalažo ure.

Popolnoma nov izdelek „Iskre“ so mikrovalovne pečice, namenjene za hitro pripravo manjših količin hrane, za odmrzovanje in pripravo že napol pripravljene hrane, skratka za tiste gospodinje, ki imajo na voljo zelo malo časa. Pečica je samostojna, njena izhodna moč je približno 650 vatov, deluje na frekvenci 2450 MHz, je elektronsko upravljana in programirana.

„Iskra“ je izdelala 3 različne mikrovalovnih pečic. Druga varianta pečic je večja izhodna moč, tretja pa izvedba za vgradnjo v kuhinjske omare.

(Dalje prihodnjič)

Kriza Prešernovega zbora

Prešernov zbor pred Glasbeno šolo v Kranju.

Štirinajst dni po osvoboditvi ali točneje 25. maja 1945 je v Kranju zapel na prvi vaji pevski zbor France Prešeren. Dva meseca po ustanovitvi so imeli pevci pod vodstvom komponista in ravnatelja kranjske Glasbene šole prof. Petra Liparja že svoj prvi

koncert. Moški, ženski in mešani pevski zbor France Prešeren iz Kranja ima med številnimi amaterskimi pevskimi zbori na Gorenjskem že vseskozi nekakšno posebno mesto. Njihovo petje že od samega začetka zbujajo pozornost

ljubiteljev zborovskega petja. Zbor se je proslavil na brezštevilnih nastopih po Jugoslaviji in v svetu. Iz leta v leto je napredoval, tako da si je pridobil tudi številna priznanja strokovnjakov. V zadnjem času je število pevcev v omenjenem zboru pričelo upadati. V zboru so dolga leta peli pretežno isti pevci, praktično brez pomlajevanja. Ves čas so dvigovali kvaliteto zbora, to dokazujejo številne diplome in priznanja s temovanj in pohvale ter nepozabni spomini s turnej. Vendar je čas opravil svoje. Zbor sedaj računa predvsem na nove pevce iz delovnih kolektivov. Pričakujejo tudi pomoč sindikalnih organizacij, ZKO in občinske kulturne skupnosti. Sodelovanje v Prešernovem zboru ne predstavlja obremenitve, ki bi je pevci ne zmogli. Vaje imajo dvakrat tedensko po dve šolski uri. Zbor že približno dve leti vodi ravnatelj Glasbene šole Alojz Ajdič. Pripravljajo tudi nov program. Pevski zbor France Prešeren vabi v svoje vrste nove pevce, ki bi radi sodelovali v tej amaterski skupini. Vsi zainteresirani se lahko zglasijo na vajah, ki jih imajo vsak torek in četrtek od 19. do 20,30 v prostorih Glasbene šole v Kranju.

O poklicnem usmerjanju

Pogosto se srečujemo z mladino, ki si je izbrala neprimeren poklic ali šolo, ki se ne počuti zadovoljna pri svojem študiju in celo na delovnem mestu. So študenti, ki svoj študij še pravočasno spremenijo, še več je takšnih, ki ne nudijo naši samoupravni družbi tistega, kar bi lahko. Še težje je to, da je prizadeta njihova osebnost, ker se ne počutijo zadovoljni v svojem okolju. Nedvomno je dejstvo, da je pri tem osnovni vzrok premalo poznavanje dela svoje stroke, to pa zaradi slabega usmerjenja mladega človeka.

Iz navedenega si postavljamo osnovna tri vprašanja:

- 1. Kako pravočasno usmeriti kandidate in študente v pravo smer bodočega dela?
 - 2. kako že zgodaj usmeriti njegovo razmišljanje ter poglobljanje v naše samoupravne, socialistične družbene odnose?
 - 3. kako povezati šolo z dijaki in našimi temeljnimi organizacijami združenega dela?
- Vsa ta vprašanja lahko obravnavamo skupaj ter jih rešujemo v treh obdobjih.

I. Usmerjanje v osnovnih šolah:

Vodstva osnovnih šol bi morala posvetiti več pozornosti, zlasti v višjih razredih, raznim področjem našega gospodarstva, npr.:
- z izbranimi strokovnimi filmi
- s sodelovanjem z gospodarskimi organizacijami, ki lahko določijo primerne strokovnjake za pristne razgovore
- s strokovnimi ekskurzijami, po TOZD, seveda morajo biti tudi pravilno organizirane, ker v mnogih dose-danjih primerih ni temu tako. Prepričani smo, da bi si s takim poglobljenim delom, zlasti ko uva-jamo celodnevno šolo, sleherni učenec že v osnovni šoli mnogo lažje prebudil v sebi notranjo prirojenost in veselje za pravo smer svojega študija in dela.

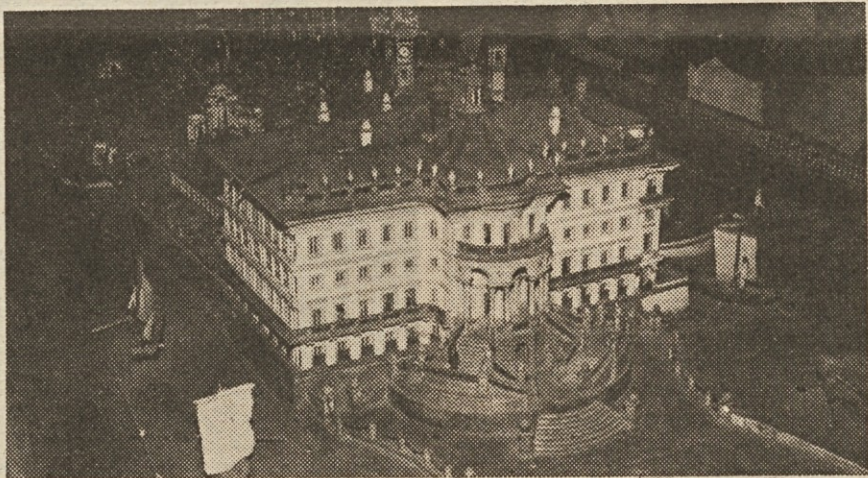
II. Predšolska praksa:

S pridobljenim teoretičnim delom znanja v prvem obdobju, ko se je učenec že opredelil za nadaljnje delo, za študij na strokovnih srednjih ali višjih šolah, mu moramo v skladu z možnostjo po TOZD nuditi predšolsko prakso. Čas trajanja takšne prakse naj bi bil od 15 do 30 dni, upošteva-joč možnosti vključevanja v TOZD

med šolskimi počitnicami. S tem bi dosegli:
- spoznavanje dela in svojega bo-dočega poklica,
- praktično spoznanje z našim samoupravljanjem,
- vrednotiti delo in zaslužek
- ceniti porabo finančnih sredstev svojih staršev za njegov študij
- ekonomsko osnovo za začetek šolanja
- vključevanje v delo in odmik od brezdelja ter raznih slabih lastnosti, ki se žal pogosteje ponavljajo.

III. Študentje nižjih, srednjih in višjih šol naj bi bili tudi vsako leto na praksi v TOZD vsaj 14 dni, ne glede na vrsto stroke, oz. šole. Stremeti bi morali za tem, da vsakemu preskrbimo delo, pri-merno njegovemu študiju, nikakor pa ne dovoliti dvojnih meril. S tem si bo

študent svoje teoretično znanje, pridobljeno v šoli, dopolnil s praktičnim strokovnim delom v TOZD. Tako pridobljeno znanje bi mu koristilo za pravilno odločitev glede specializacije profila, poleg že vseh naštetih faktor-jev v drugem delu. Za udeležence mladinskih delovnih brigad naj ta praksa v TOZD ne bi bila obvezna, saj si udeleženci tudi v teh akcijah v mnogih oblikah širijo svoje znanje. TOZD v Iskri in drugod naj bi imele pri tem polno razumevanja, saj si bodo tako pridobile dober stro-kovni kader in s tem hitrejši razvoj ZP Iskra in celotnega gospodarstva. Vsaka temeljna organizacija, oz. delovna organizacija, naj bi pregledala delovna mesta, kjer je možno vključiti po-samezne stopnje dijakov, z vso pozor-nostjo za njegovo varnost pri delu. Učinek njegovega dela naj bi se meril po enakih merilih, kot za ostale samoupravljalce in bo s tem vzpod-buden za še večjo prizadevnost. K.J.

Palača Boromeo na otoku Isola Bella – maketa. (K članku na 8. strani)

ZAHVALA
Ob prerani izgubi
mojega dragega očeta
VIKTORJA PRAVHARJA
se iskreno zahvaljujem vsem sodelav-cem s stiskalnic ERO za izrečena so-žalja in denarno pomoč
sin Lado Pravhar.

ZAHVALA
Ob smrti dragega očeta
OŽBOLTA KOŠTRUNA
se iskreno zahvaljujem vsem sodelav-kam in sodelavcem v montaži relejev v tovarni TEA za izraze sožalja, podar-jeni venec in spremstvo na njegovi zadnji poti
hčerka Ljudmila Bajželj
z družino.

ZAHVALA
Ob prerani izgubi
dragega moža in očeta
IVANA TEŠTJA
se iskreno zahvaljujem vsem sodelav-cem in sodelavkam na liniji stikalne matrike in sindikatu v TOZD ATC za izraze sožalja, denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem iskrena hvala!
žena Kati in
hčerka Tatjana.

ZAHVALA
Ob izgubi mojega dragega očeta
URBANA POTOČNIKA
se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem na liniji žičnih oblik to-varne ATC na Laborah za izraze so-žalja, darovani venec, denarno pomoč, poslednje slovo in spremstvo na nje-govi zadnji poti
hčerka Milka Dolšak

ZAHVALA
Ob težki izgubi moje drage mame
MARIJE RETELJ
se iskreno zahvaljujem vsem sodelav-kam in sodelavcem obdelovalnice delov TOZD „Števec“ za darovani venec, izraze sožalja, spremstvo na njeni zadnji poti in sočustvovanja v teh težkih dneh
hčerka Lojzka Retelj

ZAHVALA
Ob boleči izgubi drage mame
ANTONIJE FLORJANČIČ
se iskreno zahvaljujem vsem sodelav-cem v Orodjarni – kontroli SPD in ERO za izraze sožalja, darovano cvetje in vence ter spremstvo na njeni zadnji poti. Vsem najlepša hvala!
sin Rudi in hčerka
Iva Florjančič

IV. FESTIVAL AMATERSKEGA FILMA ISKRE

Kot prejšnja leta, bo tudi letos fotokino sekcija Iskra Elektromehanika priredila v počastitev Dneva republika 4. festival amaterskega filma. Tudi vi lahko sodelujete na festivalu s svojimi filmi, ki ste jih že posneli, ali pa jih še boste. Morda imate težave pri snemanju, montaži ali ozvočenju filma. Pomagajo vam lahko člani naše fotokino sekcije. Informacije dobite pri Francu Pihlarju tel. 3230.
Pogoji:
- festivala se lahko udeležijo vsi kinoamaterji, zaposleni v organizacijah ZP Iskra
- filmi so lahko formata 8 mm ali super 8 mm
- čas trajanja projekcije največ 10 minut
- če je ton na magnetofonskem traku, mora biti na posebnem kolutu označen s podatki
- filme bo ocenjevala strokovna žirija
- izbrani filmi bodo nagrajeni z zlato, srebrno in bronasto plaketo, vsak udeleženec pa bo prejel priznanje za sodelovanje
- filme oddajte vodstvu sekcije „Iskra“ ali pa jih pošljite priporočeno na naslov:
Sindikalna organizacija
Fotokino sekcija Iskra
Savska loka 1, 64000 Kranj
- zadnji rok za pošiljanje filmov je 12. november 1977
- filmi bodo vrnjeni 15 dni po zaključku festivala
- za morebitne poškodbe med transportom sekcija ne odgovarja.

PRIJAVNICA

Naslov avtorja, ali kluba
.....
Avtor
Sodelavci
Zvrst filma
(družinski, dokumentarni, animirani, igrani, eksperimentalni)
Tehnika (barvni, črnobeli)
Dolžina
Hitrost projekcije
Način ozvočenja
Pripombe
Vodstvo sekcije

Obvestilo štipendistom

Vse štipendiste obveščamo, da bo 4. oktobra 1977 razprava o Osnutku predloga sprememb in dopolnitev družbenega do-govora o oblikovanju in izvaja-nju štipendijske politike v SR Sloveniji. Razprava bo na fakul-teti za elektrotehniko, v preda-valnici 4. Pričetek ob 18.30. Osnutek predloga je na voljo vsem zainteresiranim v Službi štipendiranja, na Prešernovi c. 27.
Vsi štipendisti, ki se ukvarja-jo s fotografijo, slikanjem, gra-fiko, ki pišejo pesmi in prozo, ali se ukvarjajo s kakšno po-dobno zanimivo zadevo, naj se zglasijo osebno, ali pismeno v Službi štipendiranja, na Prešer-novi c. 27.

Prebrali smo za vas

V Kurirčkovi knjižnici sta izšli še dve originalni slovenski deli: Tako je drugo knjigo letošnje zbirke napisala Polonca Kovačeva, ki se je že doslej uveljavila kot zanimiva in nevsakdanja mladinska pripovednica. Vse svoje dosedanje kvalitete je pokazala tudi v knjigi pod malce daljšim naslovom „Andrejev ni nikoli preveč“. To je vedro, šaljivo in iskreno delo o življenju in početju naših najstnikov, vseh tistih torej, ki niso več otroci, odrasli pa tudi ne. In prav ta nedefiniranost, neizoblikovanost osebnosti mladih ljudi nudi na eni strani dovolj komičnih in presenetljivih situacij, na drugi strani pa v zanimivi, celo satirični zrcalni sliki odseva svet in poglede odraslih. Avtorica ima svoje Andreje, ki so povsod po naših šolah, na počitnicah pa so prav tako povsod, ob morju, na planinah in drugod, zares rada, razume njihov svet, njihove nagibe, njihove tegobe, težave pa tudi radosti in tako zažive pred nami ti Andreji z različnimi priimki in različnimi značaji, vendar eno je značilno za vse: mladi so, doraščajoči, po srcu dobri, želijo se vključiti v ta naš resni svet in to jim bolj ali manj uspeva pa si zaradi tega ne delajo preveč skrbi in sivih las. Zgodba o Andrejih v šoli in na počitnicah se bere gladko tekoče, polna je humorja in to ne samo situacijskega, kar daje delu še posebno žlahtnost, najpoglavitejše pa je, da so vsi ti Andreji še kako Andreji našega, socialističnega časa in trenutka, z vsemi tegobami in radostmi stehnziranega in civiliziranega sveta, a so vendar ohranili v sebi še veliko pristnega in nepokvarjenega, vsega tistega, po čemer odrasli v večini zaman hrepenimo ali pa smo popolnoma otopeli za to. Pisateljica in njeni junaki Andreji pa niso takšni in samo veseli smo lahko, da imamo med seboj še toliko teh in takšnih Andrejev. Vse te Andreje je dobro razumela in temu ustrezno poslikala in narisala Melita Vovk–Štihova ter njenim ilustracijam ne moremo odreči tudi svojevrsne humornosti. Tudi Slavko Pregl ni neznan naši širši knjižni javnosti. Za Kurirčkovo knjižnico je napisal „Priročnik za klatenje“, torej prav tako humoristično in domiselno knjigo iz sveta najstnikov. To pot je znal najti tisto pravilno in nevsiljivo obliko humorja, ki jo bodo mladi bralci zagotovo vzeli za svojo. Zato se nam zdi, da prav humor, ki ga je znal Pregl približati in poistovetiti z našimi najstniki, pomeni svojevrstno dragocenost tega spisa, ki pravzaprav nima niti začetka niti konca kot ni začetka in konca naših najstnikov in njihovih potepanj in klatenja. Tudi za Pregla je značilno kot za dobrega mladinskega pisca, da ima rad in tudi polno razume junake, ki so stopili na pot klatenja v njegovi knjigi, o kateri pravi, da nima niti začetka niti konca. Svoje vodilo v knjigo pa je sam najbolje zapisal v uvodu: „Ves svet je poln punc in mulcev, ki so tovarne dogodivščin, zapletov in razpletov. Vsako pa ima oči in usta in nos in lica, kar se da čudovito uporabljati za smeh in dobro voljo. In po mojem mnenju ni lepše stvari na svetu, kot je mulc, ki je dobre volje. Pravzaprav, nekaj je še lepšega: dva mulca, ki sta dobre volje.“ Mi pa bi še dodali: bralci, stari in mladi, ki so dobre volje. In kdor bo prebral to knjigo, bo zares dobre volje. D. Ž.

Šahovski turnir v počastitev 15-letnice TOZD TEN

V počastitev 15-letnice obstoja TOZD Tovarne elektronskih naprav v Stegnah so tamkajšnji šahisti priredili 13. hitropotezni turnir, katerega pa se je žal udeležilo le 30 šahistov iz ljubljanskih in kranjskih TOZD ter eden iz TOZD Upori v Šentjernej. Res je sicer, da je bil v soboto, 17. t. m. čemer den deževen dan toda, le-ta je bil neprijeten tudi za tiste, ki so se turnirja udeležili!

Razen šahistov Iskre so na turnirju sodelovale tudi tri šahistke in štirje člani ŠD Iskra. Tudi njihova udeležba je bila kaj skromna.

Spet je to pot zmaga pripadla Jožetu Kerecu, za njim pa so se udeleženci turnirja zvrstili takole: 2. Janez Kumše, 3.-5. Stane Hrovat, Marjan Butala in Janez Krek, 6. Vito Šoukal, 7. Dane Černe, 8. Anton Jerina, 9.-11. Drago Čopič, Martin Berce, Miha Šmid, 12. Pavle Sešek, 13.-14. Franc Crček in Bogdan Brezigar, 15.-17. Pavle Jereb, Janez Zavrl in Franc Šiško, 18.-19. Zlatko Jeraj in Slavko Fon, 20. Janez Taborne, 21. Metod Bolte, 22. Peter Jerman, 23. Janez Juvan, 24. Boris Fister, 25. Lado Anžur, 26. Karl Kmetič, 27. Milan Škof, 28. Stane Cimerman, 29.-30. Iso Rošič in Franc Hrastar. Ženske so se uvrstile takole: 1. Mihaela Novak, 2. Marta Oblak, 3. Zora Trnjavec. Med člani ŠD Iskra pa je bil najboljši Gojko Musič, 2. Mirko Šribar, 3. Marjan Oberč, 4. Jože Miklavc.

Najboljši so prejeli praktične nagrade, ki so jih pripravili organizatorji 13. hitropoteznega turnirja. Le-ti so se izkazali z odlično organizacijo, ki pa bi še bolj prišla do izraza, če bi bila udeležba šahistov iz vseh naših TOZD številnejša.

Zmagovalec 13. hitropoteznega turnirja Jože Kerec.

Tudi rezultati tega turnirja štejejo v tekmovalstvu za poseben šahovski pokal (potrebno je zbrati 100 točk), v katerem trenutno vodi Jože Kerec s 70,5, 2. Stane Hrovat 68,5, 3. Janez Kumše 65,5, 4. Miha Šmid 50, 5. Martin Brce 35, 6. Marjan Butala 38, 7. Janez Krek 24, 8. Dane Černe 22,5 točk, itd. Za pokal zmagovalcev pa imata po dve točki Jože Kerec in Stane Hrovat ter eno točko Janez Kumše.

V TOZD TEN bo 6. oktobra še ena šahovska prireditelja in sicer bodo Iskraši sodelovali na simultanki Marjana Slaka, slovenskega prvaka. Prijave za simultanko zbira Božo Ajdinovič, telefon 58341.

—B.B.—

Udeležence 13. hitropoteznega šahovskega turnirja v TOZD TEN.

Malce okrnjeno srečanje športnikov Iskre in Gorenja

Zadnja naša letošnja športna prireditelja večjega formata, je bilo srečanje športnikov Iskre in Gorenja, v soboto 24. septembra v Velenju. Predvideno je bilo, da se bo v devetih športnih panogah ob tej priložnosti srečalo skupno okrog 400 športnikov in športnic obeh podjetij, vendar prireditelji končno le ni bila tako obsežna, ker so iz objektivnih razlogov morale odpasti kar štiri tekmovalne discipline.

Športniki iz Iskre so se v Velenju pripeljali v štirih avtobusih in še z nekaj zasebnimi avtomobili. Na širnem parkirišču pred tovarno Gorenje, lepo urejenem, so naše športnike sprejeli predstavniki športne dejavnosti Gorenja in jih v skupinah pospremili najprej k zajtrku v tovarniški menzi.

Seveda so nekateri naši športniki tu doživeli prvo razočaranje, ker so izvedeli, da bodo zaradi nepredvidene delovne sobote in zadržanosti nekaterih športnikov Gorenja, morale odpasti kar štiri športne discipline in sicer: plavanje, streljanje in teki ter tekmovalstvo v šahu.

Kmalu po prihodu vseh Iskrašev in po zajtrku, so se tekmovalci razšli po športnih objektih, kjer so bila predvidena tekmovalstva v posamezni športni zvrsti. Za ta namen so bile na razpolago znamenita Rdeča dvorana, odlično urejena šolska telovadnica in kegljišče štiristezno.

V Rdeči dvorani so se najprej med seboj pomerile rokometašice Iskre in

Gorenja. Tekma je bila dokaj živahna, vendar pa domačinke gostjam le niso bile kos, čeprav so v igro vnesle svojo borbenost. Takšno ugotovitev potrjuje sam rezultat 18:6 golov za Iskrašice.

Manj športne sreče so imeli naši rokometaši. Tekma sama je bila na kaj solidni višini, borbenosti in na trenutke prav gotovo po svoji kakovosti vredna že kake druge ravni. Tekmovalci Iskre so dali vse od sebe, kljub temu pa so morali zmago prepustiti domačinom, ki so dosegli rezultat 39:35 golov.

Ker ta dan v Velenju ni bilo mogoče zagotoviti normalnega nogometnega igrišča, sta se ekipi „žogobrcar-

Zmagoviti kegljači Iskre.

Turnir v TOZD Vega

Športna sekcija pri sindikalni organizaciji Iskre Elektromehanike, TOZD „VEGA“ — Ljubljana je organizirala za svoje delavce turnir v košarki in malem nogometu. V vsaki panogi je nastopalo po pet ekip, z več kot 70 igralci.

Tekmovalstvo je potekalo v prijetnem športnem vzdušju, z mnogimi lepimi akcijami in veliko požrtvovalnostjo, ter željo po zmagi. Posebno se je izkazala ekipa skupnih služb, saj je zasedla 1. mesto v košarki in malem nogometu.

Uvrstitve v košarki:

1. Skupne službe; 2. Optika; 3. Montaža; 4. Mehanika; 5. Steklapihaštvo.

Najboljši strelci: Ambrožič 86, Krmec 65, Čeak 61.

Mali nogomet: 1. Skupne službe; 2. Mehanika; 3. Optika; 4. Steklapihaštvo; 5. Montaža.

Najboljši strelci: Rajkovič 8, Bašič 5 golov.

Bogdan Kraljič

Kegljaško prvenstvo kranjskih orodjarjev

Preteklo soboto je bilo na avtomatskem kegljišču TRIGLAV v Kranju tradicionalno prvenstvo kegljačev kranjske Orodjarne. Tudi tokrat se je prvenstvo odvijalo pod pokroviteljstvom športne komisije pri OO sindikata Orodjarne. Organizatorjem gre vsa pohvala, da so prvenstvo organizirali tako kvalitetno in v času popolnega podopustniškega mrtvila. Da je za to zvrst športa med orodjarji velik interes, pove že samo dejstvo, da je bilo prijavljencev toliko, da se je tekmovalstvo odvijalo vse dopoldne. Vsak tekmovalce je imel na voljo 50 lučajev, ki pa so tokrat najbolj utrudili favorizirane tekmovalce, saj se nobeden ni uvrstil med prve tri.

Rezultati — ekipe:

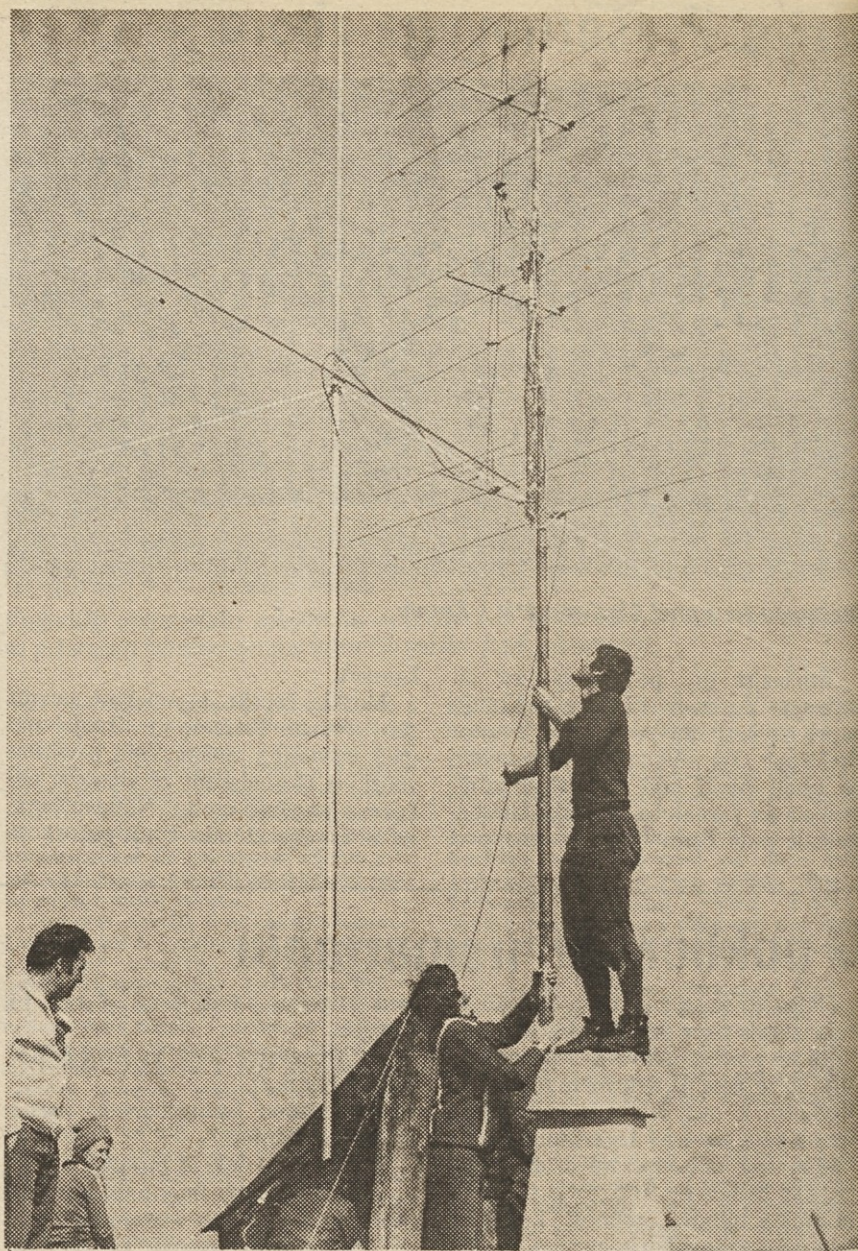
1. Ekipa strojne orodjarne v postavi: Jeraj, Klemenčič, Koželj, Oman, Potočnik, Rajgelj s 1176 podrtimi keglji;
2. Brusilnica: Bukovnik, Stare, Grmič, Lombar, Martinjak, Svetelj s 1128 podrtimi keglji;
3. Skupne službe: Prevodnik, Pristov, Čehovin, Govekar, Rozman, Fajfar — 1119 podrtih kegljev;
4. Ročna orodjarna: Šteblaj, Ropret, Hvala, Sušnik, Jazbec, Jošt s 1094 podrtimi keglji.

Rezultati moški posamezno:

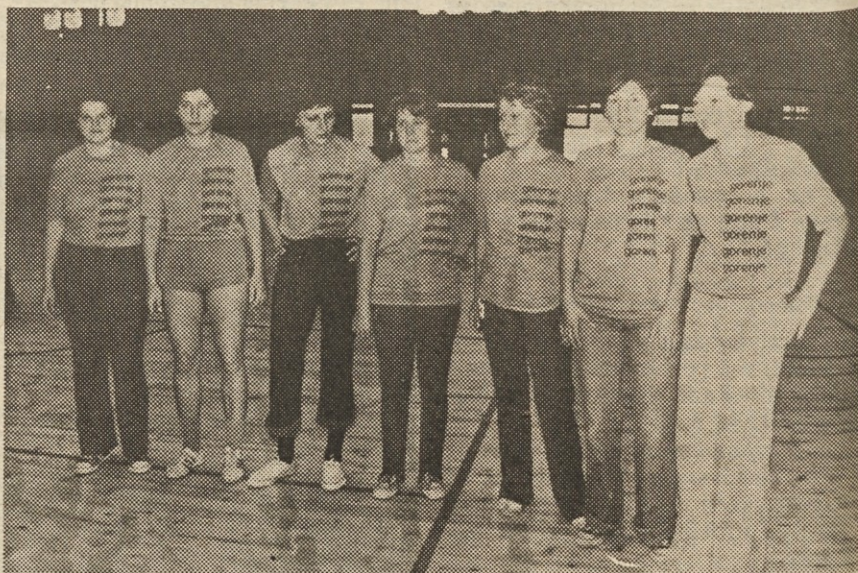
Prvo mesto in prehodni pokal je osvojil Jeraj z 221 podrtimi keglji; 2. Prevodnik 216, 3. Ropret 211, 4. Šteblaj 206, 5. Klemenčič 204, 6. Koželj 201, 7. Bukovnik 194, 8. Stare 194, 9. Grmič 192, 10. Pristov 190.

Franc Šenk

jev“ srečali na parketu v Rdeči dvorani, v malem nogometu. Potem, ko so nogometaši Iskre najprej rešili problem copat (s seboj so imeli namreč samo nogometne čevlje), sta se ekipi pognali v zagrižen boj. Konec tekme je prinesel neodločen rezultat 5:5, kar pravzaprav še najbolj ustreza „vloženim močem in znanju“ tekmovalcev obeh ekip.

Prvo soboto v septembru je bilo evropsko tekmovalstvo radioamaterjev na ultra kratkih valovih. Tekmovalci so se udeležili tudi člani kranjskega radio kluba Iskra. Vzpostavili so zveze z vsemi bližnjimi državami. Najdaljša vzpostavljena zveza je bila v razdalji 800 km. To je za UKW področje zelo dober uspeh. Na posnetku: preizkušanje 14 m visokega antenskega sistema pred tekmovalstvom na vrhu Blegoš.

Rokometašice Gorenja so „podlegle“ razigranim Iskrašicam.

Z zagrizene borbe odbojkarice.

Odbojkarice Iskre so bile vso tekmo v veliki premoči nad domačinkami, čeprav so si le-te prizadevale nuditi odpor. No, izid tekme je bil 2:0 za gostje, kar je bil „odraz dejanskega stanja“ na igrišču.

V tej športni disciplini se Iskraši niso odrezali tako dobro kot Iskrašice, v zadoščenje pa lahko pribijemo, da so se pa vsaj po levje borili in proti boljšim domačinom dosegli rezultat 2:3 v dobljenih nizih.

Veliko bolje so to pot opravili košarkarji Iskre. Z dokaj solidno in hitro igro so domačinom preprečili, da bi zaigrali odločneje in učinkoviteje. Iskraši so v tej tekmi znova dokazali, da so v košarki kar precej doma in domače odpravili z rezultatom 89:59. Zelo živahno, če ne celo najbolj

živahno, je bilo na kegljišču, kjer so hkrati tekmovalce ženske in moški obeh podjetij. Tekmovalstvo je potekalo v borbenih partijah in ob bodrenju najštevilnejših navijačev naših in domačih, je bilo tu od prvega do zadnjega lučaja precej „vroče“. Končna zmaga je pripadla Iskrašem, obema ekipama, ki sta pokazali precej več znanja. Ženske so zmagale z rezultatom 557:435 podrtih kegljev, moški pa z 808:748 kegljev.

Tekmovalstva so potekala v prijateljskem, zares športnem duhu, le škoda, da pa ni bilo še tekmovalstva v ostalih predvidenih disciplinah. No, športniki obeh podjetij so se kljub temu razšli zadovoljni nad prijetnim srečanjem in v upanju, da bo prihodnjič srečanje v Iskri še plodnejše.